



MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 173 (XVII) — Nr. 172

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 28 februarie 2005

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE		
1.	— Lege privind organizarea și funcționarea cooperăției	1–20
42.	— Decret pentru promulgarea Legii privind organizarea și funcționarea cooperăției	21
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 13 din 19 ianuarie 2005 asupra sesizării de neconstituționalitate a prevederilor art. 6 lit. n), art. 36 alin. (4), art. 91 alin. (2) lit. d), art. 98 alin. (2), art. 106 alin. (4), art. 110 alin. (1), art. 117 alin. (6), art. 119 alin. (1) și art. 121 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (10) din Legea privind organizarea și funcționarea cooperăției, în special, precum și a prevederilor legii, în ansamblul său, sub aspectele criticate	21–32

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind organizarea și funcționarea cooperăției

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

TITLUL I

Dispoziții generale

CAPITOLUL I

Domeniu de aplicare

Art. 1. — Prezenta lege reglementează cadrul general de organizare și funcționare a cooperăției.

Art. 2. — Cooperăția reprezintă un sector specific al economiei care funcționează prin societăți cooperative și

alte forme de asociere a acestora la nivel teritorial și național.

Art. 3. — Nu fac obiectul prezentei legi cooperativele de credit și casele centrale ale cooperativelor de credit, care sunt reglementate prin lege specială.

Art. 4. — Societățile cooperative de gradul 1 se pot constitui în una dintre următoarele forme:

a) *societăți cooperative meșteșugărești* — asociații de persoane fizice care desfășoară în comun activități de producție, de comercializare a mărfurilor, de executare de

lucrări și prestări de servicii, care contribuie, direct sau indirect, la dezvoltarea activităților meșteșugărești ale membrilor lor cooperatori;

b) *societăți cooperative de consum* — asociații de persoane fizice care desfășoară în comun activități de aprovizionare a membrilor cooperatori și a terților cu produse pe care le cumpără sau le produc și activități de prestări de servicii către membrii lor cooperatori și către terți;

c) *societăți cooperative de valorificare* — asociații de persoane fizice care se constituie în scopul de a valorifica produsele proprii sau achiziționate prin distribuție directă sau prin prelucrare și distribuție directă;

d) *societăți cooperative agricole* — asociații de persoane fizice care se constituie cu scopul de a exploata în comun suprafețele agricole deținute de membrii cooperatori, de a efectua în comun lucrări de îmbunătățiri funciare, de a utiliza în comun mașini și instalații și de a valorifica produsele agricole;

e) *societăți cooperative de locuințe* — asociații de persoane fizice care se constituie cu scopul de a construi, cumpăra, conserva, renova și administra locuințe pentru membrii lor cooperatori;

f) *societăți cooperative pescărești* — asociații de persoane fizice care se constituie cu scopul de a înființa ferme piscicole și de acvacultură, de a produce, repara, întreține și cumpăra echipamente, utilaje, instalații, ambarcațiuni de pescuit, precum și de a pescui, prelucra și distribui produse piscicole;

g) *societăți cooperative de transporturi* — asociații de persoane fizice care se constituie cu scopul de a realiza activități de transport și activități conexe acestora, pentru membrii cooperatori și pentru terți, pentru îmbunătățirea tehnică și economică a activităților de transport desfășurate de membrii cooperatori;

h) *societăți cooperative forestiere* — asociații de persoane fizice care se constituie cu scopul de a amenaja, exploata, regenera și proteja fondul forestier deținut de membrii cooperatori, ținând seama de condițiile impuse de regimul silvic;

i) societăți cooperative de alte forme, care se vor constitui cu respectarea dispozițiilor prezentei legi.

Art. 5. — Denumirea „societate cooperativă” și particula „coop” nu pot fi folosite decât de societăți cooperative constituite în conformitate cu prevederile prezentei legi.

CAPITOLUL II

Definiții

Art. 6. — În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *act constitutiv al societății cooperative* — înscrisul format din contractul de societate și statutul elaborat în conformitate cu prevederile prezentei legi;

b) *asociație de societăți cooperative* — persoană juridică fără scop patrimonial constituită de către societăți cooperative de aceeași formă sau de forme diferite în scopul reprezentării intereselor membrilor asociați, conform prevederilor prezentei legi;

c) *asociație profesională* — persoană juridică fără scop patrimonial constituită de către societăți cooperative în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare, având ca obiect de activitate informarea, documentarea și perfecționarea profesională a membrilor cooperatori, precum și acțiuni promoționale pentru serviciile și produsele proprii;

d) *Consiliul consultativ al cooperației* — organism fără personalitate juridică cu rol consultativ, constituit în conformitate cu prevederile prezentei legi;

e) *membru cooperador* — persoană fizică care depune o cerere de înscriere și subscrie la capitalul social al societății cooperative aportul prevăzut de actul constitutiv; persoanele juridice care participă la constituirea societăților cooperative de gradul 2 vor fi considerate membri cooperatori în cadrul acestor societăți;

f) *membru fondador* — persoană fizică sau persoană juridică care semnează actul constitutiv al societății cooperative;

g) *obligațiuni cooperatiste* — titluri negociabile emise, în condițiile legii, de societățile cooperative, în formă materială, nominative și purtătoare de dobânzi;

h) *organizații cooperatiste* — cooperative de consum, cooperative meșteșugărești, societăți cooperative meșteșugărești, societăți cooperative pe acțiuni meșteșugărești, cooperative mici meșteșugărești și asociațiile acestora, existente la data intrării în vigoare a prezentei legi;

i) *parte divizibilă* — parte a patrimoniului societății cooperative care cuprinde valoarea părților sociale emise în schimbul aportului membrilor cooperatori la capitalul social, precum și dividendele convenite membrilor cooperatori;

j) *parte indivizibilă* — parte a patrimoniului societății cooperative, acumulat de aceasta în decursul activității, mai puțin partea divizibilă, care nu poate face obiectul distribuirii sau dobândirii între membrii cooperatori;

k) *părți sociale* — diviziuni ale capitalului social, nominative, emise în formă materială, de valoare egală, indivizibile, nenegociabile și care nu sunt purtătoare de dobânzi;

l) *societate cooperativă de gradul 1* — persoană juridică constituită de persoane fizice și înregistrată în conformitate cu prevederile prezentei legi;

m) *societate cooperativă de gradul 2* — persoană juridică constituită din societăți cooperative de gradul 1, în majoritate, și alte persoane fizice sau juridice, în scopul integrării pe orizontală sau pe verticală a activității economice desfășurate de acestea, și înregistrată în conformitate cu prevederile prezentei legi;

n) *uniune* — persoană juridică fără scop patrimonial, dacă prin lege specială nu se prevede altfel, constituită de către societăți cooperative de aceeași formă și de asociațiile acestora, la nivel județean, al municipiului București și la nivel național, în scopul reprezentării și promovării intereselor economice, sociale și culturale ale membrilor cooperatori și ale membrilor asociați, conform prevederilor prezentei legi.

TITLUL II

Societățile cooperative

CAPITOLUL I

Constituirea societății cooperative

Art. 7. — (1) Societatea cooperativă este o asociație autonomă de persoane fizice și/sau juridice, după caz, constituită pe baza consimțământului liber exprimat de acestea, în scopul promovării intereselor economice, sociale și culturale ale membrilor cooperatori, fiind deținută în comun și controlată democratic de către membrii săi, în conformitate cu principiile cooperatiste.

(2) Societatea cooperativă este un agent economic cu capital privat.

(3) Principiile cooperatiste prevăzute la alin. (1) sunt:

a) principiul asocierii voluntare și deschise, potrivit căruia societățile cooperative sunt organizații voluntare care se constituie pe baza liberului consimțământ și sunt deschise tuturor persoanelor capabile să utilizeze serviciile lor și care sunt de acord să își asume responsabilitățile calității de membru cooperativ, fără nici un fel de discriminare pe criterii de naționalitate, origine etnică, religie, apartenență politică, origine socială sau sex;

b) principiul controlului democratic al membrilor cooperatori, potrivit căruia societățile cooperative sunt organizații democratice care sunt controlate de către membrii cooperatori care participă la stabilirea politicilor și adoptarea deciziilor. Persoanele care activează ca reprezentanți aleși sunt răspunzătoare în fața membrilor cooperatori. În societățile cooperative de gradul 1, membrii au drepturi egale de vot, fiecare având un singur vot, indiferent de numărul părților sociale deținute;

c) principiul participării economice a membrilor cooperatori, conform căruia membrii contribuie în mod echitabil la constituirea proprietății societății cooperative, exercitând asupra acesteia un control democratic. Cel puțin o parte a acestei proprietăți este indivizibilă. Membrii cooperatori primesc, de regulă, o compensație limitată în bani sau în natură, din profitul stabilit pe baza situației financiare anuale și a contului de profit și pierdere, proporțional cu cota de participare la capitalul social. Membrii cooperatori alocă din profitul net al societății cooperative sumele necesare realizării următoarelor scopuri: dezvoltarea societății cooperative, recompensarea membrilor cooperatori în raport cu participarea la activitatea societății cooperative sau sprijinirea altor activități aprobate de către membrii cooperatori;

d) principiul autonomiei și independenței societăților cooperative, potrivit căruia societățile cooperative sunt organizații autonome bazate pe autoajutoare și sunt controlate de către membrii lor. Intrarea în raporturi juridice cu alte persoane fizice sau juridice, inclusiv cu Guvernul, ori atragerea de finanțare din surse externe se face cu asigurarea controlului democratic al membrilor cooperatori și cu menținerea autonomiei societăților cooperative;

e) principiul educării, instruirii și informării membrilor cooperatori, conform căruia societățile cooperative asigură

educarea și instruirea membrilor lor, reprezentanților aleși, directorilor executivi sau angajaților, astfel încât aceștia să poată contribui efectiv la dezvoltarea societăților cooperative din care fac parte. Societățile cooperative informează publicul, în mod special tineretul și liderii de opinie, în legătură cu natura și avantajele cooperatiste;

f) principiul cooperării între societățile cooperative, potrivit căruia cooperativele servesc membrii proprii și consolidează mișcarea cooperatistă. Societățile cooperatiste lucrează împreună în cadrul structurilor locale, naționale, regionale și internaționale;

g) principiul preocupării pentru comunitate, conform căruia societățile cooperative acționează pentru dezvoltarea durabilă a comunităților din care fac parte, prin politici aprobate de membrii lor.

(4) Principiile statuate la alin. (3) nu au caracter normativ, fiind folosite la interpretarea și aplicarea prevederilor prezentei legi.

Art. 8. — (1) În vederea realizării scopului pentru care s-a constituit, societatea cooperativă poate desfășura orice activități permise de lege.

(2) Activitățile desfășurate de societățile cooperative sunt supuse regimului de autorizare prevăzut de legislația specifică în vigoare.

Art. 9. — (1) Capitalul social al societății cooperative este variabil și nu poate fi mai mic de 5.000.000 lei.

(2) Capitalul social minim trebuie subscris și vărsat integral la data înființării societății cooperative.

(3) Capitalul social al societății cooperative se divide în părți sociale egale, a căror valoare nominală se stabilește prin actul constitutiv, care nu poate fi mai mică de 100.000 lei.

Art. 10. — Participarea cumulată a societăților cooperative de gradul 1 la constituirea capitalului social al societății cooperative de gradul 2 nu poate fi mai mică de 67%.

Art. 11. — Un membru cooperativ poate deține părți sociale în limita și în condițiile prevăzute de actul constitutiv, fără a putea depăși 20% din capitalul social.

Art. 12. — Numărul minim de membri cooperatori ai unei societăți cooperative se stabilește prin statut, dar nu este mai mic de 5.

Art. 13. — (1) Aporturile în numerar sunt obligatorii la constituirea societăților cooperative.

(2) Aporturile în natură sunt admise la societățile cooperative. Aporturile în natură se realizează prin transferarea drepturilor corespunzătoare și prin predarea efectivă către societatea cooperativă a bunurilor aflate în stare de utilizare.

(3) Creanțele nu pot constitui aport la formarea sau majorarea capitalului social.

(4) Membrii cooperatori primesc părți sociale în schimbul aporturilor subscrise.

Art. 14. — (1) Societatea cooperativă se constituie prin contract de societate și statut, care pot fi încheiate sub forma unui înscris unic denumit act constitutiv.

(2) Actul constitutiv se încheie sub semnătură privată și se semnează de către toți membrii fondatori.

(3) Forma autentică a actului constitutiv este obligatorie când printre bunurile subscrise ca aport la capitalul social se află un teren.

(4) Oricare dintre membrii fondatori, administratori sau persoanele împuternicite de aceștia va solicita, în termen de 15 zile de la data semnării actului constitutiv, înmatricularea societății cooperative în registrul comerțului în a cărui rază teritorială își va avea sediul societatea cooperativă, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, în vederea obținerii certificatului unic de înregistrare, prin încheiere a judecătorului-delegat.

(5) În cazul în care există aporturi în natură, judecătorul-delegat numește, în termen de 5 zile de la înregistrarea cererii, unul sau mai mulți experți din lista experților autorizați. Aceștia vor întocmi un raport cuprinzând descrierea și modul de evaluare a fiecărui bun aportat și vor evidenția dacă valoarea acestuia corespunde numărului și valorii părților sociale acordate în schimb, precum și alte elemente indicate de judecătorul-delegat. Pentru bunurile mobile noi va fi luată în considerare valoarea din factură.

(6) Raportul va fi depus în termen de 15 zile la oficiul registrului comerțului și va putea fi examinat de creditorii personali ai asociațiilor sau de alte persoane. La cererea și pe cheltuiala acestora li se pot elibera copii integrale sau parțiale de pe raport.

(7) Nu pot fi numiți experți:

a) rudele sau afinii până la gradul al patrulea inclusiv ori soții acelor care au constituit aporturi în natură sau ai fondatorilor;

b) persoanele care primesc, sub orice formă, pentru funcțiile pe care le îndeplinesc, altele decât aceea de expert, un salariu sau o remunerație de la fondatori ori de la cei care au constituit aporturi în natură.

(8) După verificarea îndeplinirii condițiilor stabilite prin prezenta lege, judecătorul-delegat va dispune, prin încheiere, înmatricularea societății cooperative în registrul comerțului și publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea a VII-a, în conformitate cu prevederile Legii nr. 359/2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, cu modificările și completările ulterioare.

(9) Societatea cooperativă este persoană juridică de la data înmatriculării în registrul comerțului.

Art. 15. — Nu pot fi membri fondatori persoanele care, potrivit legii, sunt incapabile sau care au fost condamnate prin hotărâre judecătorească definitivă pentru infracțiunile de corupție, spălare de bani, evaziune fiscală, gestiune frauduloasă, abuz de încredere, fals, uz de fals, înșelăciune, delapidare, mărturie mincinoasă, dare sau luare de mită, precum și pentru infracțiunile prevăzute de prezenta lege.

Art. 16. — (1) Actul constitutiv al unei societăți cooperative trebuie să cuprindă cel puțin următoarele prevederi:

a) numele, prenumele, codul numeric personal, locul, data nașterii, domiciliul, cetățenia membrului cooperador,

persoană fizică; denumirea, sediul, naționalitatea și codul unic de înregistrare ale membrului cooperador, persoană juridică;

b) forma și gradul societății cooperative;

c) denumirea societății cooperative, însoțită de mențiunea „societate cooperativă” și, dacă este cazul, emblema;

d) sediul societății cooperative;

e) obiectul de activitate al societății cooperative, cu precizarea domeniului și a activității principale;

f) capitalul social subscris și vărsat, cu menționarea aportului fiecărui membru cooperador, în numerar sau în natură, valoarea aportului în natură și modul evaluării;

g) numărul și valoarea nominală a părților sociale, precum și numărul părților sociale atribuite fiecărui membru cooperador pentru aportul său;

h) durata societății cooperative;

i) numele și prenumele, codul numeric personal, locul și data nașterii, domiciliul și cetățenia administratorilor, persoane fizice; denumirea, sediul, naționalitatea și codul unic de înregistrare ale administratorilor, persoane juridice;

j) numele și prenumele, codul numeric personal, locul și data nașterii, domiciliul și cetățenia cenzorilor;

k) modul de dobândire și de pierdere a calității de membru cooperador;

l) drepturile și obligațiile membrilor cooperadori;

m) modul de convocare a adunării generale a membrilor cooperadori, atribuțiile acesteia și condițiile de valabilitate a hotărârilor sale;

n) sedii secundare — sucursale, agenții, reprezentanțe sau alte asemenea unități fără personalitate juridică, atunci când se înființează o dată cu societatea cooperativă, sau condițiile pentru înființarea lor ulterioară, dacă se are în vedere o atare înființare;

o) modul de înstrăinare sau transmitere a folosinței clădirilor ori terenurilor aflate în patrimoniul societății cooperative;

p) modul de dizolvare și de lichidare a societății cooperative și destinația activului net.

(2) Societățile cooperative sunt obligate să desfășoare activitățile prevăzute de actul constitutiv exclusiv cu membrii cooperadori, dacă prin actul constitutiv nu se prevede altfel.

Art. 17. — Societatea cooperativă cu sediul în România este persoană juridică română.

Art. 18. — (1) Filialele sunt societăți cooperative cu personalitate juridică și se înființează în condițiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Sucursalele sunt dezmembrăminte fără personalitate juridică ale societăților cooperative și se înregistrează, înainte de începerea activității lor, în registrul comerțului din județul în care vor funcționa.

(3) Dacă sucursala se înființează într-o localitate din același județ sau în aceeași localitate cu societatea cooperativă fondatoare, ea se va înmatricula la același oficiu al registrului comerțului, însă distinct, ca înmatriculare independentă.

(4) Regimul juridic al sucursalei se aplică oricărui alt sediu secundar, indiferent de modul în care este denumit,

căruia societatea cooperativă care îl înființează îi atribuie statut de sucursală.

(5) Celelalte sedii secundare — agenții, reprezentanțe sau alte asemenea sedii — se menționează numai în cadrul înregistrării societății cooperative la oficiul registrului comerțului din raza teritorială în care se află sediul principal.

(6) Nu se pot înființa sedii secundare sub denumirea de filială.

Art. 19. — Societățile cooperative nu se pot reorganiza sau transforma în societăți comerciale constituite potrivit dispozițiilor Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, ori în asociații familiale conform prevederilor legislației privind autorizarea persoanelor fizice și asociațiilor familiale care desfășoară activități economice în mod independent.

Art. 20. — Prevederile art. 46—59 și ale art. 60, 63 și 64 din Legea nr. 31/1990, republicată, se aplică în mod corespunzător și societăților cooperative.

CAPITOLUL II

Calitatea de membru cooperador. Drepturi și obligații

Art. 21. — (1) Poate fi membru cooperador orice persoană fizică care a împlinit vârsta de 16 ani, precum și orice persoană juridică care se încadrează în prevederile art. 6 lit. e).

(2) Prin actul constitutiv se poate prevedea dacă membrul cooperador, persoană fizică sau persoană juridică, trebuie să domicilieze ori să aibă sediul în raza teritorială de activitate a societății cooperative.

Art. 22. — (1) Cererea de înscriere într-o societate cooperativă trebuie să cuprindă cel puțin următoarele date:

a) numele, prenumele, codul numeric personal, locul, data nașterii, domiciliul și cetățenia membrului cooperador, persoană fizică; denumirea, sediul, naționalitatea și codul unic de înregistrare ale membrului cooperador, persoană juridică;

b) numărul și valoarea totală a părților sociale pe care dorește să le subscrie;

c) valoarea aportului subscris în societatea cooperativă;

d) mențiunea că a luat la cunoștință despre prevederile actului constitutiv al societății cooperative;

e) data depunerii cererii și semnătura solicitantului.

(2) Prin actul constitutiv se poate prevedea ca în cererea de înscriere să fie cuprinse și alte date.

Art. 23. — (1) Cererea de înscriere se soluționează la prima adunare generală a membrilor cooperadori întrunită după data înregistrării cererii.

(2) Hotărârea adunării generale, prin care se soluționează cererea, se comunică în scris solicitantului, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, în termen de 10 zile de la data la care cererea a fost soluționată.

Art. 24. — (1) La data înscrierii în societatea cooperativă, fiecare membru cooperador trebuie să verse minimum 30% din valoarea părților sociale subscrise.

Diferența se varsă de către membrul cooperador în termen de 12 luni de la data înscrierii în societatea cooperativă.

(2) Până la achitarea integrală a sumei corespunzătoare părților sociale, dividendele convenite membrului cooperador se vor reține în contul vărsămintelor datorate.

Art. 25. — (1) Obligațiile societății cooperative sunt garantate cu patrimoniul acesteia.

(2) Membrii cooperadori sunt ținuti pentru obligațiile societății cooperative în limita aportului subscris de fiecare.

Art. 26. — (1) Calitatea de membru cooperador încetează în oricare dintre următoarele situații:

a) retragerea membrului cooperador din societatea cooperativă;

b) excluderea membrului cooperador din societatea cooperativă;

c) decesul membrului cooperador, persoană fizică, respectiv încetarea, în condițiile legii, a activității membrului cooperador persoană juridică;

d) încetarea, în condițiile legii, a calității de persoană juridică a societății cooperative, în condițiile prevăzute de prezenta lege și de actul constitutiv al societății cooperative.

(2) Prin actul constitutiv al societății cooperative se poate prevedea un termen în care membrii cooperadori nu se pot retrage din societatea cooperativă, termen care nu poate fi mai mare de 3 ani.

Art. 27. — Notificarea de retragere a membrilor cooperadori din societatea cooperativă se depune la președintele societății cooperative, care are obligația de a informa la prima ședință consiliul de administrație și adunarea generală.

Art. 28. — (1) Membrii cooperadori pot fi excluși din societatea cooperativă în unul dintre următoarele cazuri:

a) nu au vărsat diferența din valoarea părților sociale subscrise în termenul prevăzut de prezenta lege, după ce au fost puși în întârziere prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire;

b) nu mai îndeplinesc condițiile prevăzute de actul constitutiv sau de prezenta lege pentru a fi membri în societatea cooperativă;

c) devin membri cooperadori în societăți cooperative concurente sau desfășoară activități concurențiale pe cont propriu ori în contul altei persoane.

(2) Hotărârea de excludere se ia de către adunarea generală și se comunică în termen de 15 zile membrului cooperador, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

Art. 29. — În caz de deces, calitatea de membru cooperador încetează în ziua decesului, iar drepturile patrimoniale ale succesorului se stabilesc pe baza situației financiare anuale încheiate la sfârșitul exercițiului financiar al anului în care a avut loc decesul.

Art. 30. — (1) La încetarea calității de membru cooperador, acesta sau, după caz, succesorii săi au dreptul la plata contravalorii părților sociale și a dividendelor convenite conform situației financiare anuale încheiate la sfârșitul exercițiului financiar al anului în care a intervenit cazul de încetare.

(2) Actul constitutiv trebuie să prevadă termenul în care societatea cooperativă este obligată la plată, termen care nu poate fi mai mare de 2 ani de la data nașterii dreptului.

Art. 31. — Membrii cooperatori au următoarele drepturi:

a) să participe la adunările generale, să își exercite dreptul de vot la adoptarea hotărârilor și să propună măsuri pentru îmbunătățirea activității societății cooperativă;

b) să aleagă și să fie aleși în organele de conducere ale societății cooperativă;

c) să beneficieze de facilitățile și serviciile oferite de societatea cooperativă;

d) să primească dividende din profitul anual, proporțional cu participarea la capitalul social;

e) să solicite și să primească din partea administratorilor informații privind activitatea economico-financiară a societății cooperativă;

f) să consulte registrul de procese-verbale al adunărilor generale;

g) să solicite convocarea adunării generale extraordinare a membrilor cooperatori, conform prevederilor actului constitutiv și ale prezentei legi;

h) să solicite includerea pe ordinea de zi a adunării generale a membrilor cooperatori a unor noi probleme;

i) să atace în justiție hotărârile adunării generale a membrilor cooperatori în condițiile prevăzute de prezenta lege;

j) să se retragă din societatea cooperativă în condițiile prevăzute de actul constitutiv și de prezenta lege;

k) să exercite orice alte drepturi prevăzute de actul constitutiv al societății cooperativă și de prezenta lege.

Art. 32. — Membrii cooperatori au următoarele obligații:

a) să verse la termenele stabilite valoarea aportului subscris în societatea cooperativă;

b) să ducă la îndeplinire hotărârile adunării generale și ale celorlalte organe de conducere ale societății cooperativă;

c) să nu fie în același timp membri cooperatori în societăți cooperativă concurente și să nu exercite același comerț sau altul concurent pe cont propriu ori în contul altei persoane;

d) să respecte valorile și principiile mișcării cooperatiste;

e) să respecte prevederile actului constitutiv al societății cooperativă.

Art. 33. — (1) Între societatea cooperativă și membrul cooperativ pot exista următoarele categorii de raporturi:

a) patrimoniale, concretizate prin obligația membrului cooperativ de a depune părțile sociale și/sau aporturi în natură;

b) de muncă, în cazul membrilor cooperatori asociați la muncă și capital, în temeiul contractului individual de muncă sau al convenției individuale de muncă, după caz, încheiat/încheiată cu societatea cooperativă al cărei membru este;

c) comerciale cooperatiste pentru livrările de produse și prestările de servicii efectuate de membrul cooperativ pentru societatea cooperativă în calitate de agent economic independent.

(2) Veniturile din activitățile independente se impozitează în baza reglementărilor fiscale stabilite pentru impozitul pe venit.

(3) Pentru societățile cooperativă, raporturile de muncă ale membrilor cooperatori se pot reglementa prin lege specială.

CAPITOLUL III

Organizarea societății cooperativă

SECȚIUNEA 1

Adunarea generală

Art. 34. — (1) Adunarea generală este alcătuită din totalitatea membrilor cooperatori.

(2) Adunările generale sunt ordinare și extraordinare.

(3) Adunarea generală se convoacă de către consiliul de administrație sau de administratorul unic, după caz.

(4) Convocarea se face fie prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, fie prin semnarea convocatorului de fiecare membru cooperativ și publicarea cu cel puțin 15 zile înainte de data adunării generale în unul dintre ziarele de largă răspândire din localitatea în care se află sediul societății cooperativă sau din cea mai apropiată localitate.

(5) Termenul de întrunire în nici un caz nu poate fi mai mic de 15 zile de la publicarea convocării.

(6) Convocarea va cuprinde locul, data și ora ținerii adunării generale, precum și ordinea de zi, cu menționarea explicită a tuturor problemelor care vor face obiectul dezbaterilor adunării.

(7) Când pe ordinea de zi figurează propuneri pentru modificarea actului constitutiv, convocarea va trebui să cuprindă textul integral al propunerilor.

Art. 35. — (1) Consiliul de administrație sau administratorul unic, după caz, este obligat să convoace adunarea generală la cererea a cel puțin unei zecimi din numărul total al membrilor cooperatori, a cenzorilor sau în situația în care constată că, în urma unor pierderi, activul net, determinat ca diferență între totalul activelor și datoriile societății cooperativă, reprezintă mai puțin de jumătate din valoarea capitalului social ori că numărul membrilor cooperatori s-a redus sub minimul legal.

(2) Adunarea generală va avea loc în termen de 30 de zile de la cerere sau de la data constatării pierderilor ori a reducerii numărului membrilor cooperatori sub minimul legal.

(3) În situația în care consiliul de administrație sau administratorul unic, după caz, nu convoacă adunarea generală, la sesizarea oricărui dintre membrii cooperatori care au cerut convocarea, instanța competentă în a cărei rază teritorială își are sediul societatea cooperativă, cu citarea părților, va putea ordona convocarea, desemnând dintre membrii cooperatori persoana care o va prezida.

Art. 36. — (1) La prima convocare, adunarea generală ordinară este legal constituită în prezența a jumătate plus unu din numărul membrilor cooperatori și poate lua hotărâri valabile cu majoritatea voturilor membrilor cooperatori prezenți, iar adunarea generală extraordinară este legal constituită în prezența a trei pătrimi din numărul membrilor

cooperatori și poate lua hotărâri valabile cu majoritatea voturilor membrilor cooperatori prezenți.

(2) În cazul în care nu sunt întrunite cerințele prevăzute la alin. (1), adunarea generală ordinară ce se va întruni la a doua convocare poate să delibereze asupra problemelor înscrise pe ordinea de zi, cu condiția să fie prezentă cel puțin o treime din numărul membrilor cooperatori, și poate lua hotărâri valabile cu majoritatea voturilor membrilor cooperatori prezenți.

(3) În cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1), adunarea generală extraordinară ce se va întruni la a doua convocare poate să delibereze asupra problemelor înscrise pe ordinea de zi, cu condiția să fie prezentă cel puțin jumătate din numărul membrilor cooperatori, și poate lua hotărâri valabile cu majoritatea voturilor membrilor cooperatori prezenți.

(4) În cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (2) sau (3), adunarea generală ordinară sau extraordinară se va reconvoaca până la îndeplinirea condițiilor prevăzute la cele două alineate, după caz.

Art. 37. — În societatea cooperativă de gradul 1 fiecare membru cooperator are dreptul la un singur vot, oricare ar fi numărul părților sociale pe care le deține.

Art. 38. — În societățile cooperative de gradul 2 fiecare membru cooperator are dreptul la un singur vot, oricare ar fi numărul părților sociale pe care le deține, dacă prin actul constitutiv nu se prevede ca fiecare membru cooperator să aibă dreptul la vot multiplu limitat, proporțional cu participarea sa la capitalul social al societății cooperative.

Art. 39. — (1) Un membru cooperator poate fi reprezentat în adunările generale numai prin alt membru cooperator, în conformitate cu prevederile actului constitutiv.

(2) La societățile cooperative care au mai mult de 200 de membri cooperatori, prin actul constitutiv se poate stabili ca membrii cooperatori să fie reprezentați în adunarea generală, pe bază de normă de reprezentare, de către alți membri cooperatori mandatați în acest sens.

(3) Mandatul nu este transmisibil.

Art. 40. — (1) Adunarea generală ordinară se întrunește cel puțin o dată pe an, în cel mult 4 luni de la încheierea exercițiului financiar.

(2) Adunarea generală ordinară are următoarele competențe:

a) să dezbată, să aprobe sau să modifice situația financiară anuală, după ascultarea raportului administratorilor, cenzorilor sau auditorilor financiari, după caz, și să fixeze valoarea dividendelor;

b) să aleagă președintele societății cooperative;

c) să aleagă administratorii și cenzorii;

d) să stabilească remunerația cuvenită administratorilor și cenzorilor pentru exercițiul în curs;

e) să se pronunțe asupra gestiunii administratorilor;

f) să stabilească bugetul de venituri și cheltuieli și, după caz, programul de activitate, pentru exercițiul financiar următor;

g) să hotărască încredințarea conducerii societății cooperative unui director executiv și să stabilească criteriile de performanță pentru contractul de administrare;

h) să aprobe înscrierea unor noi membri cooperatori;

i) să aprobe excluderea membrilor cooperatori;

j) să aprobe constituirea și utilizarea rezervei statutare sau contractuale, precum și a altor rezerve.

Art. 41. — Adunarea generală extraordinară se întrunește ori de câte ori este necesar să se ia o hotărâre privind:

a) majorarea valorii nominale a părților sociale;

b) schimbarea formei societății cooperative;

c) schimbarea sediului societății cooperative;

d) majorarea capitalului social;

e) reducerea capitalului social;

f) fuziunea cu alte societăți cooperative sau divizarea societății cooperative;

g) înființarea sau desființarea uneia sau mai multor unități ale societății cooperative;

h) ipotecarea, gajarea, după caz, transmiterea în folosință sau înstrăinarea imobilizărilor corporale aparținând societății cooperative;

i) dizolvarea anticipată a societății cooperative;

j) încheierea de contracte de asociere între societatea cooperativă și alte persoane juridice ori persoane fizice sau participarea societății cooperative la capitalul social al altor persoane juridice;

k) emisiunea de obligațiuni cooperatiste;

l) aprobarea înscrierii unor noi membri cooperatori;

m) orice altă modificare a actului constitutiv sau a oricărei hotărâri pentru care este cerută aprobarea adunării generale extraordinare.

Art. 42. — (1) Hotărârile adunării generale se iau prin vot deschis, dacă prin actul constitutiv nu se prevede altfel.

(2) Votul secret este obligatoriu pentru alegerea președintelui societății cooperative, consiliului de administrație sau a administratorului unic, după caz, și a cenzorilor, pentru revocarea lor și pentru luarea hotărârilor referitoare la răspunderea administratorilor.

(3) Administratorii nu pot vota în baza părților sociale pe care le posedă, nici personal, nici prin mandat, descărcarea gestiunii sau o problemă care privește persoana ori administrația lor.

Art. 43. — Hotărârile adunării generale a membrilor cooperatori luate în conformitate cu prevederile actului constitutiv și ale prezentei legi sunt obligatorii pentru toți membrii cooperatori, inclusiv pentru membrii cooperatori care nu au luat parte la adunare sau au votat împotriva.

Art. 44. — (1) Pentru a fi opozabile terților, hotărârile adunării generale se depun în termen de 15 zile de la data adoptării, la oficiul registrului comerțului pentru a fi menționate în registrul comerțului și publicate în Monitorul Oficial al României, Partea a VII-a. În cazul în care aceste hotărâri implică modificarea actului constitutiv, se poate publica numai actul adițional cuprinzând textul integral al clauzelor modificate.

(2) Hotărârile adunării generale nu pot fi executate înainte de a se îndeplini aceste formalități.

(3) Hotărârile adunării generale contrare prevederilor prezentei legi și ale actului constitutiv pot fi atacate în justiție în termen de 15 zile de la data menționării în registrul comerțului, de oricare dintre membrii cooperatori

care au luat parte la adunarea generală și au votat împotriva sau care nu au participat la adunarea generală.

(4) Dacă hotărârea este atacată de toți administratorii, societatea cooperativă va fi reprezentată în justiție de persoana desemnată de președintele instanței dintre membrii cooperatori, care va îndeplini mandatul cu care a fost însărcinată, până ce adunarea generală convocată în acest scop va alege o altă persoană.

(5) Cererea în anulare se introduce la secția comercială a tribunalului în a cărei rază teritorială își are sediul societatea cooperativă.

(6) Dacă au fost introduse mai multe acțiuni în anularea aceleiași hotărâri, ele pot fi conexe.

(7) Hotărârea irevocabilă de anulare va fi menționată în registrul comerțului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea a VII-a. De la data publicării, hotărârea este opozabilă tuturor membrilor cooperatori.

SECȚIUNEA a 2-a

Consiliul de administrație

Art. 45. — (1) Administrarea și gestionarea societății cooperative sunt asigurate de către administratorul unic sau consiliul de administrație, alcătuit dintr-un număr impar de membri, aleși prin vot secret pe o perioadă de 4 ani, stabiliți prin actul constitutiv, în funcție de complexitatea activității societății cooperative și de numărul de membri cooperatori.

(2) Primii administratori sunt numiți prin actul constitutiv de către membrii fondatori.

(3) Numărul membrilor consiliului de administrație nu poate fi mai mare de 11.

(4) Numirea și înlocuirea administratorilor se fac exclusiv de către adunarea generală.

(5) Consiliul de administrație sau, după caz, administratorul unic asigură respectarea și îndeplinirea prevederilor prezentei legi, ale actului constitutiv, precum și ale hotărârilor adunării generale.

(6) Membrii consiliului de administrație sau administratorul unic, după caz, își încep activitatea numai după ce au semnat contractul de administrare în care sunt prevăzute criteriile de performanță aprobate de adunarea generală.

(7) Pentru activitatea depusă, membrii consiliului de administrație sau administratorul unic, după caz, sunt remunerați cu o indemnizație fixă, stabilită de către adunarea generală, în afara drepturilor ce decurg din calitatea de membru cooperativ.

Art. 46. — (1) În societatea cooperativă pot fi administratori numai persoanele care au calitatea de membru cooperativ și îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 15. Dacă au fost alese alte persoane, acestea sunt decăzute din drepturi.

(2) Constatarea decăderii se face de adunarea generală, iar hotărârea se comunică oficiului registrului comerțului în vederea efectuării mențiunilor necesare.

(3) Soțul, soția, precum și rudele și afinii administratorilor, până la gradul al treilea inclusiv, nu pot fi membri în același consiliu de administrație și nu pot avea

funcția de director executiv în cadrul societății cooperative respective.

Art. 47. — (1) Membrii consiliului de administrație nu pot fi asociați, acționari, administratori, directori executivi sau cenzori în societăți comerciale care au același obiect de activitate cu cel al societății cooperative.

(2) Nerespectarea interdicției prevăzute la alin. (1) atrage revocarea din calitatea de membru al consiliului de administrație și, în funcție de gravitatea abaterii, poate atrage excluderea din societatea cooperativă și angajarea răspunderii pentru prejudiciile cauzate.

Art. 48. — (1) Administratorii sunt obligați să depună, în termen de 30 de zile de la alegerea lor, o garanție bănească ce nu poate fi mai mică decât valoarea a zece părți sociale.

(2) Pentru nedepunerea garanției în termenul prevăzut la alin. (1), administratorul în cauză va fi revocat din funcție.

(3) Garanția rămâne în contul societății cooperative și nu poate fi restituită decât după eliberarea administratorului din funcție, dar nu mai devreme de data la care adunarea generală a aprobat situația financiară anuală a ultimului exercițiu financiar în care administratorul a îndeplinit această funcție și i-a dat descărcarea.

Art. 49. — Semnăturile administratorilor trebuie depuse la oficiul registrului comerțului, împreună cu certificatul eliberat de cenzori, din care rezultă depunerea garanției.

Art. 50. — (1) Administratorii pot face toate operațiunile cerute pentru ducerea la îndeplinire a obiectului de activitate al societății cooperative, în afară de restricțiile arătate în actul constitutiv.

(2) Administratorii sunt obligați să ia parte la toate adunările generale ale societății cooperative, la ședințele consiliilor de administrație și ale organelor de conducere similare acestora.

Art. 51. — (1) Administratorii care au dreptul de a reprezenta societatea cooperativă nu îl pot transmite decât dacă această facultate li s-a acordat în mod expres.

(2) În cazul încălcării prevederilor alin. (1), societatea cooperativă poate pretinde de la cel substituit beneficiile rezultate din operațiune.

(3) Administratorul care, fără drept, își substituie altă persoană răspunde solidar cu aceasta pentru eventualele pagube produse societății cooperative.

Art. 52. — (1) Consiliul de administrație se întrunește la convocarea președintelui, o dată pe lună sau ori de câte ori este necesar.

(2) Consiliul de administrație deliberază valabil în prezența a două treimi din numărul membrilor săi, iar decizia este adoptată cu votul majorității simple a membrilor prezenți.

(3) Atribuțiile membrilor consiliului de administrație sau ale administratorului unic, după caz, procedura de alegere și de revocare a acestora, precum și procedura de adoptare a deciziilor se stabilesc prin actul constitutiv.

Art. 53. — (1) Răspunderea membrilor consiliului de administrație pentru actele săvârșite sau pentru omisiuni nu se întinde și la membrii care au făcut să se constate, în

registru ședințelor consiliului de administrație, împotrivirea lor și au încunostințat despre aceasta în scris pe cenzori.

(2) Pentru deciziile luate în ședințele la care un membru al consiliului de administrație nu a participat, acesta răspunde dacă, în termen de o lună de când a luat cunoștință de acestea, nu a încunostințat în scris pe cenzori.

Art. 54. — Consiliul de administrație sau administratorul unic, după caz, este obligat să țină evidențele și registrele prevăzute de legislația în vigoare și de actul constitutiv.

SECȚIUNEA a 3-a

Președintele societății cooperative

Art. 55. — (1) Președintele societății cooperative este de drept președintele consiliului de administrație sau administratorul unic, după caz.

(2) Președintele societății cooperative asigură conducerea activității curente a societății cooperative, îndeplinirea hotărârilor adunării generale și a deciziilor consiliului de administrație.

(3) Președintele societății cooperative este ales dintre acei membri cooperatori care au calități manageriale și experiență în domeniu.

(4) Președintele societății cooperative reprezintă societatea cooperativă în relațiile cu terții, în limita atribuțiilor stabilite prin contractul de administrare și prin actul constitutiv.

SECȚIUNEA a 4-a

Directorul executiv

Art. 56. — (1) Conducerea societății cooperative, cu aprobarea adunării generale a membrilor cooperatori, se poate încredința unui director executiv, pe baza unui contract de management în care sunt prevăzute criteriile de performanță; directorul executiv poate să nu fie membru cooperativ.

(2) Directorul executiv este numit de consiliul de administrație în urma unui concurs, în condițiile prevăzute în actul constitutiv.

(3) Administratorii nu pot avea funcția de director executiv.

SECȚIUNEA a 5-a

Cenzorii

Art. 57. — (1) Adunarea generală a membrilor cooperatori ai societății cooperative alege 3 cenzori și tot atâția supleanți, dacă prin actul constitutiv nu se prevede un număr mai mare. În toate cazurile numărul cenzorilor trebuie să fie impar.

(2) În cazul în care societatea cooperativă are până la 50 de membri cooperatori, adunarea generală alege numai un cenzor și un supleant.

(3) Cenzorii sunt aleși de către adunarea generală pentru un mandat de 3 exerciții financiare.

(4) În condițiile legii, cel puțin un cenzor trebuie să fie expert contabil sau contabil autorizat.

(5) Mandatul cenzorilor intră în vigoare de la alegerea lor de către adunarea generală. Aceștia vor continua să își

îndeplinească mandatul până în momentul în care vor fi aleși noii cenzori, chiar dacă s-a încheiat perioada pentru care au fost aleși.

(6) Nu pot fi cenzori, iar dacă au fost aleși sunt decăzuți din mandatul lor, persoanele care fac parte din consiliul de administrație, soțul, soția, rudele și afinii până la gradul al treilea inclusiv, precum și persoanele cărora le este interzisă funcția de administrator potrivit prevederilor prezentei legi.

(7) Cenzorii sunt obligați să depună, în termen de 30 de zile de la alegerea lor, jumătate din garanția cerută pentru administratori. Sunt exceptați de la această obligație cenzorii experți contabili sau contabili autorizați, dacă fac dovada încheierii asigurării de răspundere civilă profesională.

(8) Pentru activitatea depusă, cenzorii sunt remunerați cu o indemnizație fixă stabilită de către adunarea generală a membrilor cooperatori.

(9) Situațiile financiare ale societăților cooperative, care intră sub incidența reglementărilor contabile armonizate cu directivele europene și standardele internaționale de contabilitate, vor fi auditate de către auditori financiari, persoane fizice sau persoane juridice, în condițiile legii.

(10) Societățile cooperative ale căror situații financiare anuale sunt supuse, potrivit legii, auditului financiar vor organiza auditul intern potrivit normelor elaborate de Camera Auditorilor Financiari din România în acest scop.

(11) La societățile cooperative ale căror situații financiare anuale nu sunt supuse, potrivit legii, auditului financiar, adunarea generală ordinară a membrilor cooperatori va hotărî contractarea auditului financiar sau numirea cenzorilor, după caz.

Art. 58. — (1) Cenzorii sunt obligați să supravegheze gestiunea societății cooperative, să verifice dacă situațiile financiare anuale sunt legal întocmite și în concordanță cu registrele, dacă acestea din urmă sunt regulat întocmite și dacă evaluarea patrimoniului s-a făcut conform regulilor stabilite pentru întocmirea situațiilor financiare anuale.

(2) Cenzorii sunt obligați să întocmească un raport amănunțit asupra situației financiare anuale și repartizării beneficiilor și pierderilor, care trebuie prezentat adunării generale.

(3) Adunarea generală aprobă situația financiară anuală numai dacă aceasta este însoțită de raportul cenzorilor.

(4) Cenzorii sunt obligați să aducă la cunoștință consiliului de administrație sau administratorului unic, după caz, în scris, în termen de 15 zile de la data constatării, orice nereguli în administrarea societății cooperative și orice încălcări ale dispozițiilor legale și ale actului constitutiv pe care le constată.

(5) În cazul în care cenzorii constată că, în urma unor pierderi, activul net, determinat ca diferență între totalul activelor și datoriile societății cooperative, reprezintă mai puțin de jumătate din valoarea capitalului social sau constată reducerea numărului membrilor cooperatori sub numărul minim legal sunt obligați să convoace adunarea generală extraordinară, atunci când consiliul de administrație ori administratorul unic, după caz, nu respectă termenul prevăzut de prezenta lege.

(6) Cenzorii sunt obligați să comunice membrilor cooperatori sau terților date referitoare la operațiile societății cooperative supuse controlului, numai în cadrul ședințelor adunării generale.

CAPITOLUL IV Părțile sociale

Art. 59. — (1) Părțile sociale sunt emise în formă materială, pe suport hârtie, și trebuie să cuprindă:

a) denumirea, sediul și durata societății cooperative;
b) data actului constitutiv și codul unic de înregistrare;
c) valoarea nominală a părții sociale și numărul de ordine din registrul părților sociale;

d) numele, prenumele, locul, data nașterii, domiciliul, cetățenia și codul numeric personal ale membrului cooperador, persoană fizică; denumirea, sediul, naționalitatea și codul unic de înregistrare ale membrului cooperador, persoană juridică, la societățile cooperative de gradul 2;

e) semnăturile a cel puțin 2 membri ai consiliului de administrație sau a administratorului unic, după caz.

(2) Părțile sociale pot fi transmise numai membrilor cooperatori din aceeași societate cooperativă, la valoarea nominală.

(3) Părțile sociale nu pot constitui obiect al gajului și nu sunt titluri negociabile.

(4) Părțile sociale nu sunt purtătoare de dobânzi.

(5) Părțile sociale nu pot fi utilizate pentru plata datoriilor personale ale membrilor cooperatori față de societatea cooperativă sau față de terți.

Art. 60. — (1) Când o parte socială devine proprietatea mai multor persoane, societatea cooperativă nu este obligată să înscrie transmiterea cât timp acele persoane nu desemnează un reprezentant unic pentru exercitarea drepturilor rezultate din partea socială.

(2) Sumele reprezentând valoarea părților sociale ce se cuvin membrului cooperador care s-a retras și s-a înscris la o altă societate cooperativă pot fi transferate la cererea membrului cooperador, cu acordul ambelor societăți cooperative.

Art. 61. — Evidența membrilor cooperatori și a părților sociale se ține de către societatea cooperativă într-un registru special.

CAPITOLUL V Obligațiunile cooperatiste

Art. 62. — (1) Societatea cooperativă poate emite, în condițiile legii, obligațiuni cooperatiste nominative, pentru o sumă care să nu depășească 33% din capitalul social subscris și vărsat, conform ultimei situații financiare anuale aprobate de adunarea generală.

(2) Obligațiunile cooperatiste din aceeași emisiune trebuie să aibă valoare nominală egală și se emit în formă materială, pe suport hârtie.

Art. 63. — (1) Obligațiunile cooperatiste se rambursează la scadență de societatea cooperativă emitentă.

(2) Nivelul dobânzii anuale acordate obligațiunilor cooperatiste se stabilește de către societatea cooperativă

emitentă prin prospectul de subscripție și nu poate depăși cu mai mult de 10% nivelul dobânzii de referință stabilit de Banca Națională a României.

CAPITOLUL VI

Regimul juridic al bunurilor aflate în proprietatea societății cooperative

Art. 64. — (1) Proprietatea societății cooperative este privată.

(2) Patrimoniul societății cooperative se compune din partea divizibilă și partea indivizibilă.

Art. 65. — (1) Orice înstrăinare sau transmitere a folosinței imobilizărilor corporale, care sunt proprietatea societății cooperative, se poate realiza numai cu plată, cu aprobarea adunării generale.

(2) Prin actul constitutiv membrilor cooperatori li se poate acorda un drept de preemțiune, respectiv de preferință, la oferte egale, la cumpărarea sau preluarea în folosință a clădirilor ori a terenurilor. În această situație actul constitutiv trebuie să prevadă și termenul de exercitare a dreptului de preemțiune, respectiv de preferință.

Art. 66. — Din profitul brut al societăților cooperative se preia în fiecare an cel puțin 5% pentru constituirea rezervei legale, până ce aceasta va atinge minimum a cincea parte din capitalul social. Dacă rezerva legală, după constituire, s-a micșorat din orice cauză, va fi completată în mod corespunzător.

Art. 67. — Prin actul constitutiv se pot stabili modalități de constituire și utilizare a rezervelor statutare sau contractuale, precum și a altor rezerve.

CAPITOLUL VII

Registrele societății cooperative și situația financiară anuală

Art. 68. — (1) În afară de evidențele prevăzute de lege, societatea cooperativă trebuie să întocmească și să păstreze:

a) registrul membrilor cooperatori;
b) registrul ședințelor adunării generale a membrilor cooperatori;
c) registrul ședințelor consiliului de administrație;
d) registrul constatărilor făcute de cenzori în exercitarea mandatului lor;

e) registrul de aporturi în natură la capitalul social al societății cooperative;

f) registrul părților sociale;

g) registrul obligațiunilor cooperatiste.

(2) Registrele trebuie numerotate, sigilate și semnate de președintele societății cooperative.

(3) Registrul membrilor cooperatori, registrul părților sociale și registrul obligațiunilor cooperatiste se pot ține manual sau în sistem computerizat.

Art. 69. — (1) Consiliul de administrație sau administratorul unic, după caz, trebuie să prezinte cenzorilor, cu cel puțin o lună înainte de ziua stabilită pentru ședința adunării generale, situația financiară pe anul

precedent, însoțită de raportul lor și de documentele justificative.

(2) Situația financiară anuală împreună cu raportul administratorilor, cenzorilor sau auditorilor, după caz, inclusiv cu privire la modul de realizare a indicatorilor și criteriilor de performanță din contractul de administrare, vor rămâne depuse la sediul societății cooperative și la cel al sucursalelor în cele 15 zile care precedă întrunirea adunării generale, pentru a fi consultate de către membrii cooperatori.

(3) Membrii cooperatori vor putea cere, pe cheltuiala societății cooperative, copii de pe situația financiară anuală și de pe raportul consiliului de administrație și al cenzorilor către adunarea generală.

Art. 70. — (1) Administratorii sunt obligați ca, în termen de 15 zile de la data aprobării de către adunarea generală, să depună o copie de pe situația financiară anuală la direcțiile generale ale finanțelor publice județene, respectiv a municipiului București, anexând raportul lor, raportul cenzorilor și procesul-verbal al adunării generale.

(2) Un exemplar al situației financiare anuale, vizat de direcțiile generale ale finanțelor publice județene, respectiv a municipiului București, împreună cu actele menționate la alineatul precedent vor fi depuse la oficiul registrului comerțului.

Art. 71. — Situațiile financiare anuale se întocmesc în condițiile prevăzute de legislația în vigoare.

Art. 72. — Hotărârile adoptate de adunarea generală a membrilor cooperatori, prin care se aprobă situația financiară anuală, trebuie depuse în termen de 15 zile la registrul comerțului, spre a fi menționate în registrul comerțului și publicate în Monitorul Oficial al României, Partea a VII-a.

CAPITOLUL VIII

Reducerea sau majorarea capitalului social

Art. 73. — (1) Capitalul social poate fi redus prin hotărârea adunării generale a membrilor cooperatori care trebuie să cuprindă motivul reducerii.

(2) Reducerea capitalului social se realizează prin:

- micșorarea numărului de părți sociale;
- reducerea valorii nominale a părților sociale;
- dobândirea propriilor părți sociale de către societatea cooperativă, urmată de anularea lor.

Art. 74. — (1) Reducerea capitalului social al societății cooperative poate fi făcută numai după trecerea a 30 de zile de la data afișării hotărârii adunării generale a membrilor cooperatori la sediul societății cooperative.

(2) Dacă reducerea capitalului social este mai mare de 10%, aceasta se afișează la sediul societății cooperative și se menționează în registrul pentru înregistrarea societăților cooperative de la registrul comerțului.

Art. 75. — (1) Capitalul social se poate mări prin aportul de noi părți sociale sau în schimbul unor noi aporturi în numerar și/sau în natură.

(2) Părțile sociale oferite pentru majorarea capitalului social vor fi subscrise în condițiile prevăzute de actul constitutiv.

(3) Diferențele favorabile rezultate din reevaluarea patrimoniului vor fi incluse în rezerve, fără a majora capitalul social.

(4) Hotărârea adunării generale pentru majorarea capitalului social se publică în Monitorul Oficial al României, Partea a VII-a, numai dacă majorarea este mai mare de 10%.

CAPITOLUL IX

Fuziunea, divizarea și dizolvarea societății cooperative

Art. 76. — (1) Fuziunea se realizează prin absorbirea unei societăți cooperative de altă societate cooperativă sau prin contopirea a două ori mai multe societăți cooperative pentru a alcătui o societate cooperativă nouă.

(2) Divizarea totală se realizează prin împărțirea întregului patrimoniu al societății cooperative care își încetează existența între două sau mai multe societăți cooperative existente sau care iau astfel ființă.

(3) Prin divizare parțială, societatea cooperativă nu își încetează existența în cazul în care o parte din patrimoniul ei se desprinde și formează una sau mai multe societăți cooperative.

(4) Fuziunea sau divizarea se poate face și între societăți cooperative de forme diferite, cu condiția dizolvării fără lichidare, după caz.

Art. 77. — (1) Fuziunea sau divizarea se decide de către adunarea generală a membrilor cooperatori.

(2) Fuziunea sau divizarea totală se face prin dizolvarea, fără lichidare, a societății cooperative care își încetează existența și transmiterea universală a patrimoniului său către societatea cooperativă ori societățile cooperative beneficiare, în starea în care se găsește la data fuziunii sau divizării, în schimbul atribuirii de părți sociale de către acestea către membrii cooperatori ai societății cooperative care își încetează existența.

Art. 78. — (1) Administratorii societăților cooperative care participă la fuziune sau, după caz, administratorii societății cooperative divizate vor redacta proiectul de fuziune, respectiv de divizare, care va cuprinde:

- forma, denumirea și sediul societăților cooperative care participă la operațiune;
- fundamentarea și condițiile fuziunii sau ale divizării;
- stabilirea și evaluarea activului și pasivului care se transmit societăților cooperative beneficiare;
- raportul de schimb al părților sociale;
- modalitățile de predare a părților sociale deținute la societatea cooperativă supusă fuziunii, respectiv divizării;
- cuantumul primei de fuziune sau de divizare;
- drepturile care se acordă deținătorilor de obligațiuni cooperatiste și orice alte drepturi speciale;
- data situației financiare de fuziune sau a situației financiare de divizare, dată care va fi aceeași pentru toate societățile cooperative participante;
- orice alte date care prezintă interes pentru operațiune.

(2) Proiectul de fuziune, respectiv de divizare, semnat de reprezentanții societăților cooperative participante, se depune la oficiul registrului comerțului unde este

înmatriculată fiecare societate cooperativă, împreună cu declarația referitoare la modul de stingere a pasivului societății cooperative care își încetează existența în urma fuziunii sau divizării.

(3) Proiectul de fuziune sau de divizare, vizat de judecătorul-delegat, se publică în Monitorul Oficial al României, Partea a VII-a, pe cheltuiala părților, integral ori în extras, potrivit dispoziției judecătorului-delegat sau cererii părților, cu cel puțin 30 de zile înaintea adunării generale a membrilor cooperatori.

(4) Oricare creditor al societății cooperative care fuzionează, respectiv se divide, având o creanță anterioară publicării proiectului de fuziune sau de divizare, poate face opoziție la judecătorul-delegat în termen de 30 de zile de la data publicării proiectului de fuziune, respectiv de divizare. Opoziția suspendă executarea fuziunii sau a divizării până la data la care hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă, în afară de cazul în care societatea cooperativă debitoare face dovada plății datoriilor sau oferă garanții acceptate de creditori ori convine cu aceștia un aranjament pentru plata datoriilor.

Art. 79. — (1) La convocarea adunării generale care urmează să aprobe fuziunea sau, după caz, divizarea, trebuie să se pună la dispoziție membrilor cooperatori, la sediul social al societății cooperative, următoarele documente:

a) proiectul de fuziune sau de divizare;

b) rapoartele redactate de administratorii fiecărei societăți cooperative în cauză, cu privire la convenția și efectele fuziunii sau divizării proiectate;

c) situația financiară de fuziune sau situația financiară de divizare;

d) raportul cenzorilor.

(2) În cel mult două luni de la expirarea termenului prevăzut la art. 78 alin. (4) sau, după caz, de la data la care hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă, adunarea generală a fiecăreia dintre societățile cooperative participante va hotărî asupra fuziunii sau divizării.

Art. 80. — (1) Actele constitutive ale societăților cooperative nou-înființate prin fuziune sau divizare se aprobă de adunarea generală a societății sau societăților cooperative care își încetează existența.

(2) Actul modificator al actului constitutiv al societății cooperative absorbante se înregistrează în registrul comerțului în a cărui circumscripție își are sediul societatea cooperativa și, vizat de judecătorul-delegat, se transmite, din oficiu, la Monitorul Oficial al României, Partea a VII-a, spre publicare, pe cheltuiala societății cooperative.

(3) Publicitatea pentru societățile cooperative absorbite poate fi efectuată de societatea cooperativă absorbantă, în cazurile în care acele societăți cooperative nu au efectuat-o, în termen de 15 zile de la vizarea de către judecătorul-delegat a actului modificator al actului constitutiv al societății cooperative absorbante.

(4) Fuziunea sau divizarea are loc la următoarele date:

a) în cazul constituirii uneia sau mai multor societăți cooperative, la data înmatriculării în registrul comerțului;

b) în celelalte cazuri, la data înregistrării în registrul comerțului a mențiunii privind majorarea capitalului social al societății cooperative absorbante.

Art. 81. — (1) În cazul fuziunii prin absorbție, societatea cooperativă absorbantă dobândește drepturile și este ținută de obligațiile societății cooperative pe care o absoarbe, iar în cazul fuziunii prin contopire, drepturile și obligațiile societăților cooperative care își încetează existența trec asupra noii societăți cooperative astfel înființate.

(2) Societățile cooperative care dobândesc bunuri prin efectul divizării răspund față de creditori pentru obligațiile societății cooperative care și-a încetat existența prin divizare proporțional cu valoarea bunurilor dobândite, în afară de cazul în care prin actul de divizare s-au stabilit alte proporții.

(3) Dacă nu se poate stabili societatea cooperativă răspunzătoare pentru o obligație, societățile cooperative care au dobândit bunuri prin divizare răspund solidar.

Art. 82. — (1) Societatea cooperativă se dizolvă prin:

a) împlinirea termenului pentru care a fost constituită, dacă nu s-a hotărât continuarea activității de către adunarea generală;

b) imposibilitatea realizării obiectului de activitate sau realizarea acestuia;

c) hotărârea adunării generale;

d) falimentul societății cooperative;

e) scăderea numărului membrilor cooperatori sub minimul legal;

f) reducerea capitalului social sub minimul legal;

g) alte cauze prevăzute de lege sau de actul constitutiv al societății cooperative.

(2) În situația în care o societate cooperativă, la sfârșitul unui exercițiu financiar, a înregistrat pierderi neimputabile care depășesc capitalul social și rezervele prevăzute de prezenta lege și de actul constitutiv și dacă adunarea generală nu a hotărât reîntregirea capitalului social prin noi aporturi, societatea cooperativă respectivă se dizolvă.

(3) Pierderile imputabile se constată de cenzori, se aduc la cunoștință membrilor cooperatori și se recuperează, conform legii, de la persoanele care se fac vinovate de producerea prejudiciului.

(4) Dispozițiile alin. (1) lit. e) și f) nu se aplică în situația în care, în termen de 9 luni de la data constatării scăderii numărului de membri cooperatori, respectiv reducerii capitalului social sub minimul legal, societatea cooperativă completează numărul de membri cooperatori, respectiv reîntregește capitalul social până la minimul legal.

Art. 83. — Dizolvarea societății cooperative se comunică în termen de 15 zile de către consiliul de administrație sau de administratorul unic, după caz, oficiului registrului comerțului, în vederea menționării în registrul comerțului și publicării în Monitorul Oficial al României, Partea a VII-a.

Art. 84. — (1) Dizolvarea societății cooperative are ca efect deschiderea procedurii de lichidare.

(2) Dizolvarea are loc fără lichidare în cazul fuziunii ori divizării totale a societății cooperative sau în alte cazuri prevăzute de lege.

CAPITOLUL X

Lichidarea societății cooperative

Art. 85. — (1) Lichidarea societății cooperative se face de către lichidatori autorizați conform legii, desemnați de adunarea generală sau prin hotărâre judecătorească.

(2) Actul de numire a lichidatorilor, precum și orice alt act care ar aduce schimbări în persoana acestora trebuie depuse, prin grija lichidatorilor, la registrul comerțului, pentru a fi înscrise și publicate în Monitorul Oficial al României, Partea a VII-a.

(3) Lichidatorii intră în funcțiune numai după depunerea semnăturii lor la registrul comerțului.

(4) Toate actele emanând de la societatea cooperativă trebuie să poarte mențiunea că este în lichidare.

Art. 86. — Lichidatorii sunt obligați ca, în termen de 30 de zile de la intrarea în funcțiune, împreună cu administratorii, să facă inventarul bunurilor mobile și imobile și să încheie situația financiară care să evidențieze exact starea activului și pasivului societății cooperative și să le semneze.

Art. 87. — (1) Lichidatorii nu pot plăti membrilor cooperatori nici o sumă în contul părților sociale ce li s-ar cuveni din lichidare înaintea stingerii datoriilor către creditorii societății cooperative.

(2) Activul rămas în urma achitării sumelor datorate creditorilor societății cooperative și a părții divizibile către membrii cooperatori se transmite, în baza hotărârii adunării generale a membrilor cooperatori, către o altă societate cooperativă, conform prevederilor actului constitutiv. În lipsa hotărârii adunării generale, activul rămas se atribuie de către instanța competentă unei societăți cooperative de aceeași formă, din localitatea în care se află sediul societății sau din cea mai apropiată localitate, prin hotărâre judecătorească irevocabilă.

Art. 88. — Sunt aplicabile lichidării societăților cooperative și dispozițiile art. 253—255 și ale art. 257—260 din Legea nr. 31/1990, republicată.

TITLUL III

Asociațiile, uniunile județene și uniunile naționale

Art. 89. — (1) Societățile cooperative se pot asocia în mod liber și voluntar, pe baza hotărârilor adunărilor generale ale acestora, în asociații și uniuni constituite în scopul de a asigura reprezentarea și apărarea intereselor societăților cooperative asociate în relațiile cu administrația publică, autoritatea de stat, alte persoane fizice sau juridice, publice ori private, organisme internaționale și cu asociații internaționale echivalente, precum și pentru susținerea și promovarea principiilor cooperatiste, conform prevederilor prezentei legi.

(2) Pentru a constitui asociații sau uniuni, societățile cooperative pun în comun și fără drept de restituire un aport în bani și/sau în natură și activează pe baza experienței manageriale pentru realizarea scopului și obiectivelor propuse.

(3) Asociația poate fi constituită din două sau mai multe societăți cooperative de aceeași formă sau de forme diferite.

(4) Uniunea județeană poate fi constituită din societăți cooperative și/sau asociații de cooperative de aceeași formă, care își au sediul pe raza administrativ-teritorială a județului, în condițiile prezentei legi.

(5) Uniunea națională poate fi constituită din societăți cooperative, asociații și uniuni de societăți cooperative de aceeași formă, în condițiile prezentei legi.

(6) Asociațiile și uniunile respective dobândesc personalitate juridică prin înscrierea în Registrul asociațiilor și fundațiilor deschis la grefa judecătoreiei în a cărei circumscripție teritorială își au sediul.

Art. 90. — (1) În vederea dobândirii personalității juridice, asociații încheie actul constitutiv și statutul asociației, respectiv uniunii, în formă autentică, sub sancțiunea nulității absolute.

(2) Actul constitutiv cuprinde următoarele:

- a) datele de identificare a asociațiilor, respectiv denumirea și sediul acestora;
- b) exprimarea voinței de asociere, a scopului și obiectivelor propuse;
- c) denumirea și sediul asociației/uniunii;
- d) durata de funcționare a asociației/uniunii, pe termen determinat sau nedeterminat;
- e) patrimoniul inițial al asociației/uniunii;
- f) activul patrimonial alcătuit din aportul în bani și/sau în natură al asociațiilor;
- g) componența nominală a celor dintâi organe de conducere, administrare și control ale asociației/uniunii;
- h) membrul asociat împuternicit să desfășoare procedura de dobândire a personalității juridice;
- i) semnătura asociațiilor.

(3) Statutul cuprinde următoarele:

- a) elementele prevăzute la alin. (2), cu excepția celor menționate la lit. g) și h);
- b) explicitarea scopului și a obiectivelor asociației/uniunii;
- c) modul de dobândire sau de pierdere a calității de asociat;
- d) drepturile și obligațiile asociațiilor;
- e) categoriile de resurse patrimoniale ale asociației/uniunii;
- f) atribuțiile organelor de conducere, administrare și control ale asociației/uniunii;
- g) destinația bunurilor în cazul dizolvării asociației/uniunii cu respectarea prevederilor art. 101.

(4) La autentificarea actului constitutiv și a statutului asociației/uniunii se va prezenta dovada eliberată de Ministerul Justiției privind disponibilitatea denumirii asociației/uniunii.

Art. 91. — (1) Membrul asociat, împuternicit conform prevederilor art. 90 alin. (2) lit. h), poate formula o cerere de înscriere a asociației/uniunii în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la grefa judecătoreiei în a cărei circumscripție teritorială urmează să își aibă sediul.

(2) Cererea de înscriere va fi însoțită de următoarele documente:

- a) actul constitutiv;

b) statutul asociației/uniunii;

c) acte doveditoare ale sediului și patrimoniului inițial;

d) avizul Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie pentru conformitatea statutului cu prevederile prezentei legi, respectiv ale legii speciale, dacă aceasta există.

(3) Asociația/uniunea devine persoană juridică din momentul înscrierii ei în Registrul asociațiilor și fundațiilor.

(4) În termen de 3 zile de la depunerea cererii de înscriere și a documentelor prevăzute la alin. (2), judecătorul desemnat de președintele instanței verifică legalitatea acestora și dispune, prin încheiere, înscrierea asociației, respectiv a uniunii, în Registrul asociațiilor și fundațiilor.

(5) O dată cu efectuarea înscrierii, încheierea prin care s-a dispus înscrierea se comunică, din oficiu, organului financiar local în a cărui rază teritorială se află sediul asociației, respectiv al uniunii, pentru evidența fiscală, cu menționarea numărului de înscriere în Registrul asociațiilor și fundațiilor.

(6) În cazul în care cerințele legale pentru constituirea asociației, respectiv a uniunii, nu sunt îndeplinite, judecătorul, la expirarea termenului prevăzut de alin. (4), îl va cita în camera de consiliu pe reprezentantul asociației, respectiv al uniunii, punându-i în vedere, în scris, să remedieze neregularitățile constatate până la termenul următor, care nu va fi mai mare de o săptămână.

(7) Dacă neregularitățile constatate privesc dispozițiile art. 40 alin. (2) din Constituție, republicată, pentru termenul fixat va fi citat și parchetul de pe lângă instanța sesizată, căruia i se vor comunica, în copie, cererea de înscriere împreună cu actul constitutiv și statutul asociației, respectiv uniunii. În acest caz, punerea concluziilor de către procuror este obligatorie.

(8) În situația în care, la termenul fixat, neregularitățile sunt înlăturate, judecătorul, ascultând și concluziile procurorului, dacă este cazul, va lua act despre aceasta prin încheiere, dispunând înscrierea asociației, respectiv a uniunii, în Registrul asociațiilor și fundațiilor.

(9) În cazul în care neregularitățile nu au fost înlăturate sau, deși legal citat, reprezentantul asociației, respectiv al uniunii, lipsește în mod nejustificat, judecătorul va respinge cererea de înscriere prin încheiere motivată.

(10) Încheierile prevăzute în acest articol se vor pronunța în cel mult 24 de ore de la încheierea dezbaterilor și se vor redacta în termen de cel mult 48 de ore de la pronunțare.

(11) Încheierile de admitere sau de respingere a cererii de înscriere sunt supuse numai recursului.

(12) În cazul în care procurorul nu a participat la soluționarea cererii, parchetului de pe lângă instanța sesizată i se vor comunica și copii de pe actul constitutiv și de pe statutul asociației, respectiv uniunii, împreună cu încheierea de admitere ori de respingere a cererii de înscriere, după caz.

(13) Termenul de recurs este de 5 zile și curge de la data pronunțării, pentru cei care au fost prezenți, și de la data comunicării, pentru cei care au lipsit.

(14) Recursul se soluționează cu citarea părților în camera de consiliu, de urgență și cu precădere. Dispozițiile alin. (10) cu privire la pronunțarea și redactarea hotărârii se aplică în mod corespunzător.

(15) Înscrierea în Registrul asociațiilor și fundațiilor se efectuează în ziua rămânerii irevocabile a încheierii de admitere, eliberându-se la cerere împuternicitului respectiv un certificat de înscriere care va cuprinde: denumirea asociației/uniunii, sediul acesteia, durata de funcționare, numărul și data înscrierii în registrul respectiv.

(16) În relațiile cu terții dovada personalității juridice a asociației/uniunii se face cu certificatul de înscriere în Registrul asociațiilor și fundațiilor.

Art. 92. — Dacă asociația/uniunea, prin natura scopului sau a obiectivelor propuse, urmează să desfășoare activități pentru care, potrivit legii, sunt necesare autorizații prealabile, aceste activități nu vor putea fi inițiate, sub sancțiunea dizolvării pe cale judecătorească, decât după obținerea autorizației respective.

Art. 93. — (1) Organele asociației/uniunii sunt:

- a) adunarea generală;
- b) comitetul director;
- c) cenzorul sau, după caz, comisia de cenzori.

(2) Organele uniunii naționale sunt:

- a) congresul;
- b) consiliul național;
- c) comisia de cenzori.

(3) Regulamentul privind organizarea și funcționarea congresului și consiliului național se stabilește de către congres.

Art. 94. — (1) Adunarea generală a asociației/uniunii este organul de conducere alcătuit din totalitatea asociațiilor.

(2) Competențele adunării generale sunt:

- a) stabilirea strategiei și a obiectivelor generale;
- b) aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli și a situației financiare anuale;
- c) alegerea și revocarea membrilor comitetului director, a cenzorului sau, după caz, a membrilor comisiei de cenzori;
- d) înființarea de filiale;
- e) modificarea actului constitutiv și a statutului;
- f) dizolvarea și lichidarea asociației/uniunii, precum și destinația bunurilor rămase după lichidare;
- g) schimbarea sediului;
- h) orice alte atribuții prevăzute în lege sau în statut.

(3) Adunarea generală ordinară se întrunește cel puțin o dată pe an și are drept de control permanent asupra organelor prevăzute la art. 93 alin. (1) lit. b) și c).

(4) Regulile privind organizarea și funcționarea adunării generale ordinare sau extraordinare, după caz, se stabilesc prin statut.

Art. 95. — (1) Comitetul director asigură punerea în aplicare a hotărârilor adunării generale, precum și a propriilor hotărâri.

(2) Competențele comitetului director sunt:

- a) prezintă adunării generale raportul de activitate pe perioada anterioară, executarea bugetului de venituri și

cheltuieli, bilanțul contabil, proiectul bugetului de venituri și cheltuieli și proiectul programelor asociației;

b) încheie acte juridice în numele și pe seama asociației/uniunii;

c) aprobă organizarea și politica de personal ale asociației;

d) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute în statut sau stabilite de adunarea generală.

(3) Comitetul director are în structură președinte, vicepreședinti, secretar, alte funcții executive necesare și membri. Componența numerică și alte funcții se stabilesc prin statut.

(4) Președintele comitetului director este și președintele asociației/uniunii.

(5) Regulile generale privind organizarea și funcționarea comitetului director se stabilesc prin statut și se detaliază prin regulamentul de organizare și funcționare al acestuia.

(6) Membrul comitetului director care, într-o problemă supusă hotărârii adunării generale, este interesat personal sau prin soțul său, prin ascendenții ori descendenții săi, rudele în linie colaterală sau afinii săi până la gradul al patrulea inclusiv, nu va putea lua parte la deliberare și la vot.

(7) Membrul comitetului director care încalcă dispozițiile alin. (6) este răspunzător de daunele create asociației dacă fără votul său nu s-ar fi putut obține majoritatea cerută.

(8) Hotărârile adunărilor generale și deciziile comitetului director, contrare legii, actului constitutiv și statutului, pot fi atacate în justiție.

Art. 96. — (1) Controlul financiar intern al asociației/uniunii este asigurat de un cenzor sau de o comisie de cenzori, după caz.

(2) Dacă asociația/uniunea întrunește mai mult de 100 de membri înscriși, controlul financiar intern se exercită de o comisie de cenzori.

(3) Comisia de cenzori este alcătuită dintr-un număr impar de membri, din care majoritatea provine din rândul asociațiilor. Membrii comitetului director nu pot fi cenzori. Cel puțin unul dintre cenzori trebuie să fie contabil autorizat sau expert contabil, în condițiile legii.

(4) Atribuțiile cenzorului/comisiei de cenzori sunt:

a) verifică modul cum este administrat patrimoniul asociației;

b) întocmește rapoarte pe care le prezintă adunării generale;

c) poate participa la lucrările comitetului director, fără drept de vot;

d) îndeplinește orice alte atribuții stabilite în statut sau de adunarea generală.

(5) Regulile generale de organizare și funcționare ale comisiei de cenzori se aprobă de adunarea generală. Comisia de cenzori își poate elabora un regulament intern de funcționare.

Art. 97. — (1) Modificarea actului constitutiv și a statutului se face prin înscrierea modificării în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la grefa judecătorei în a cărei circumscripție teritorială își are sediul asociația/uniunea. Se aplică în mod corespunzător prevederile art. 91 alin. (4).

(2) Cererea de înscriere a modificării va fi însoțită de procesul-verbal al adunării generale, în formă autentificată.

(3) Demersurile pentru autentificarea procesului-verbal și înscrierea modificării se întreprind de către persoana desemnată de adunarea generală.

Art. 98. — (1) Veniturile asociațiilor/uniunilor provin din:

a) cotizațiile membrilor;

b) dobânzi și dividende rezultate din plasarea sumelor disponibile, în condițiile legii;

c) dividendele societăților comerciale înființate de asociație/uniune;

d) venituri realizate din activități economice directe;

e) donații, sponsorizări, legate;

f) resurse obținute de la bugetul de stat și/sau de la bugetele locale, în condițiile legii;

g) alte venituri prevăzute de lege.

(2) Asociațiile/uniunile pot înființa societăți comerciale în conformitate cu prevederile Legii nr. 31/1990, republicată, care pot participa la societățile cooperative de gradul 2. Dividendele obținute de asociații/uniuni din activitățile acestor societăți, dacă nu se reinvestesc în acestea, se folosesc obligatoriu ca resurse pentru realizarea scopului și obiectivelor asociației/uniunii.

(3) Asociațiile/uniunile pot desfășura orice alte activități economice directe, dacă acestea au caracter accesoriu și sunt în strânsă legătură cu scopul principal și cu obiectivele asociației/uniunii.

(4) Activitățile economice prevăzute la alin. (3) nu pot concura activitățile societăților cooperative din cadrul asociațiilor, uniunilor județene și uniunilor naționale respective.

Art. 99. — (1) În cadrul Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie va funcționa o structură organizatorică pentru relația cu uniunile.

(2) Autoritățile publice locale și centrale se pot consulta cu reprezentanții asociațiilor, uniunilor județene și, respectiv, ai uniunilor naționale, în vederea stabilirii unor programe sau activități comune.

Art. 100. — (1) Asociațiile/uniunile se dizolvă în următoarele situații:

a) de drept;

b) prin hotărâre a judecătorei sau a tribunalului, după caz;

c) prin hotărâre a adunării generale.

(2) Asociația sau uniunea se dizolvă de drept în următoarele cazuri:

a) imposibilitatea realizării scopului pentru care a fost constituită;

b) imposibilitatea constituirii adunării generale în condițiile statutului, dacă au trecut mai mult de 6 luni de la data convocării;

c) reducerea numărului de asociați sub limita minimă fixată de lege și dacă acesta nu a fost completat timp de 3 luni.

(3) Asociația sau uniunea se dizolvă prin hotărâre judecătorească în următoarele cazuri:

a) când scopul sau activitatea acesteia a devenit ilicită sau contrară ordinii publice;

b) când realizarea scopului se realizează prin mijloace ilicite sau contrare ordinii publice;

c) când se urmărește un alt scop decât cel pentru care s-a constituit;

d) când asociația/uniunea a devenit insolubilă;

e) în condițiile art. 92.

(4) Asociația sau uniunea se poate dizolva prin hotărâre a adunării generale. În termen de 15 zile de la data ședinței de dizolvare, procesul-verbal în formă autentică se depune la judecătoria în a cărei circumscripție teritorială își are sediul, pentru a fi înscris în Registrul asociațiilor și fundațiilor.

Art. 101. — (1) În cazul dizolvării asociației/uniunii, bunurile rămase în urma lichidării nu se pot transmite membrilor asociației.

(2) Bunurile rămase în urma lichidării vor fi transmise către asociații/uniuni existente, înființate cu scop identic sau asemănător, printr-o procedură stabilită în statutul asociației/uniunii.

(3) Dacă în termen de 6 luni de la data terminării lichidării lichidatorii nu au reușit să transmită bunurile în condițiile alin. (2), precum și în cazul în care statutul asociației/uniunii nu prevede o procedură de transmitere a bunurilor ori dacă prevederea este contrară legii sau ordinii publice, bunurile rămase după lichidare vor fi atribuite de instanța competentă unei asociații/uniuni cu scop identic sau asemănător.

Art. 102. — (1) În cazul dizolvării hotărâte de adunarea generală, lichidatorii sunt numiți de către aceasta, iar în restul cazurilor lichidatorii sunt numiți prin hotărâre judecătorească.

(2) Lichidatorii își îndeplinesc mandatul sub controlul cenzorilor.

(3) Lichidatorii sunt obligați să continue operațiunile juridice aflate în curs, să încaseze creanțele, să plătească creditorii și, dacă numerarul este insuficient, să transforme restul activului în bani, procedând la vânzarea prin licitație publică a bunurilor mobile și imobile.

(4) Lichidatorii răspund solidar pentru daunele cauzate creditorilor din culpa lor.

(5) Lichidatorii sunt obligați să îndeplinească toate procedurile legale pentru publicarea lichidării și radierea asociației sau uniunii din Registrul asociațiilor și fundațiilor.

Art. 103. — (1) La nivel județean și al municipiului București, societățile cooperative de aceeași formă și/sau asociațiile de societăți cooperative de aceeași formă pot constitui uniuni județene, care sunt asocieri reprezentative, cu condiția ca numărul societăților cooperative asociate direct ori prin asociațiile la care sunt membre să reprezinte cel puțin 45% din numărul total de societăți cooperative de aceeași formă, înregistrate cu sediul în raza județului respectiv sau a municipiului București, după caz.

(2) La nivel național, uniunile județene și/sau asociațiile de societăți cooperative de aceeași formă neasociate la vreo uniune județeană și/sau societățile cooperative de aceeași formă neasociate pot constitui uniuni naționale, care sunt asocieri reprezentative, cu condiția ca numărul societăților cooperative asociate direct ori indirect să reprezinte cel puțin 45% din numărul total de societăți cooperative de aceeași formă, înregistrate cu sediul în România.

(3) Denumirea „uniune județeană”, respectiv „uniune națională”, poate fi utilizată numai de acele uniuni care îndeplinesc condițiile stabilite la alin. (1), respectiv alin. (2).

Art. 104. — (1) Asociațiile de societăți cooperative, uniunile județene și naționale de societăți cooperative sunt constituite în scopul de a asigura:

a) reprezentarea și apărarea intereselor societăților cooperative asociate și ale membrilor cooperatori în relațiile cu administrația publică sau cu persoane fizice ori cu persoane juridice publice sau private;

b) reprezentarea intereselor cooperabililor pe plan național și internațional, în relațiile cu organizațiile cooperatiste și cu organismele internaționale;

c) promovarea și apărarea intereselor economice, de producție și comerciale ale organizațiilor cooperatiste la nivel local, național sau internațional;

d) sprijinirea societăților cooperative în vederea protecției și dezvoltării patrimoniilor acestora;

e) informarea, documentarea, pregătirea și perfecționarea profesională, acțiuni promoționale pentru serviciile și produsele specifice și alte acțiuni comune, proprii domeniului în care acționează societățile cooperative asociate;

f) desfășurarea unor activități sociale, culturale, tehnico-științifice, sportive, de caritate și alte activități cu caracter umanitar;

g) efectuarea altor activități stabilite prin statut în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(2) Asociațiile de societăți cooperative, uniunile județene și naționale de societăți cooperative pot conveni reguli și norme de reglementare internă în temeiul și în limitele dispozițiilor legale prevăzute în statute, decizii, hotărâri, precum și în alte acte cu caracter normativ emise de autoritățile competente.

TITLUL IV

Raporturile dintre stat și cooperatie

CAPITOLUL I

Rolul statului

Art. 105. — Statul român sprijină dezvoltarea societăților cooperative, indiferent de grad și formă, și a formelor lor asociative, cărora le garantează autonomia, independența și un regim care să nu fie mai puțin favorabil decât cel acordat altor agenți economici.

Art. 106. — (1) Guvernul trebuie să consulte Consiliul consultativ al cooperatiei asupra elaborării și revizuirii legislației și a politicilor în materie de cooperatie.

(2) Guvernul trebuie să adopte măsuri pentru sprijinirea accesului societăților cooperative la finanțarea investițiilor proprii și la creditare.

(3) Autoritățile publice trebuie să faciliteze accesul societăților cooperative și al formelor lor asociative la serviciile de consultanță, pentru ameliorarea performanțelor lor economice și a capacității de a crea locuri de muncă și de a genera venituri.

(4) Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie reprezintă autoritatea competentă care asigură respectarea prevederilor prezentei legi.

CAPITOLUL II

Sprrijinul acordat de stat cooperației

Art. 107. — (1) Terenurile transmise în folosință pe durată nedeterminată și fără plată în vederea realizării de construcții pentru activitatea organizațiilor cooperației de consum și meșteșugărești, precum și a asociațiilor cooperatiste, existente până la data intrării în vigoare a prezentei legi, care nu sunt revendicate și pe care au fost realizate construcții conform legii, își mențin acest regim juridic pe toată durata existenței construcțiilor respective sau până la trecerea lor, cu plată, în proprietatea societății cooperatiste.

(2) În situația în care autoritatea administrației publice centrale sau locale decide înstrăinarea bunurilor imobile din proprietatea lor privată, care sunt în folosința societăților/organizațiilor cooperatiste, acestea beneficiază de un drept de preemțiune la cumpărarea acestora, precum și de un drept de preferință în cazul concesiunii sau închirierii acestora.

(3) Oferta de vânzare, concesiune sau închiriere, cuprinzând datele de identificare a imobilului care se înstrăinează, se concesiunează sau se închiriază și prețul, se comunică prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire societății cooperatiste respective.

(4) Dacă în termen de 45 de zile de la data primirii ofertei de vânzare, concesiune sau închiriere, societatea cooperativă nu și-a exprimat voința de a cumpăra, de a primi în concesiune sau de a închiria imobilul respectiv, acesta se poate vinde.

Art. 108. — Societățile cooperatiste beneficiază de toate măsurile promovate de statul român pentru societățile comerciale înființate în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 31/1990, republicată.

Art. 109. — În planurile de învățământ ale instituțiilor de învățământ superior care au în structură domeniile tehnic, economic și juridic se poate introduce, cu statut de disciplină opțională, materia Noțiuni despre organizarea și funcționarea cooperației.

TITLUL V

Consiliul consultativ al cooperației

Art. 110. — (1) Se constituie Consiliul consultativ al cooperației, organism fără personalitate juridică, cu rol consultativ, pe lângă Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie, format din reprezentanți desemnați de toate uniunile naționale existente.

(2) Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie își va nominaliza un reprezentant în Consiliul consultativ al cooperației, care reprezintă și susține politica agenției privind sprijinirea și dezvoltarea sistemului cooperatist din România și care preia și transmite agenției toate deciziile luate în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(3) Consiliul consultativ al cooperației are următoarele atribuții principale:

a) elaborează propuneri cu privire la dispozițiile legale care interesează societățile cooperatiste;

b) promovează studii și analize privind mișcarea cooperatistă;

c) elaborează, aprobă și modifică Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului consultativ al cooperației;

d) elaborează propuneri de inițiative legislative în domeniul ce privesc activitatea cooperației;

e) asigură cadrul organizat pentru consultări și schimb de informații între diferitele forme cooperatiste;

f) acordă avize consultative pentru programele de promovare și dezvoltare a cooperației;

g) acordă avize consultative pentru programele de promovare și dezvoltare a cooperației, elaborate de către Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie. La dezbaterile privind acordarea acestor avize, reprezentantul Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie nu are drept de vot;

h) elaborează și susține programe care să asigure crearea de noi societăți cooperatiste;

i) avizează proiectele de acte normative care reglementează activitatea cooperației;

j) informează societatea civilă cu privire la potențialul economic, social, educativ și formativ pe care îl oferă cooperația;

k) sprijină aplicarea Recomandării nr. 193/2002 a Organizației Internaționale a Muncii privind promovarea cooperativelor, a recomandărilor Organizației Națiunilor Unite, precum și ale organismelor cooperatiste internaționale;

l) alte atribuții prevăzute de legislația în vigoare.

Art. 111. — Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului consultativ al cooperației se aprobă, în prima sa ședință, prin consens.

TITLUL VI

Infrațiuni

Art. 112. — Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani fapta membrului fondator, a administratorului, a președintelui societății cooperatiste sau a directorului executiv care:

a) prezintă cu rea-credință în prospectele, rapoartele și comunicările adresate publicului date neadevărate asupra constituirii societății cooperatiste ori asupra condițiilor economice ale acesteia sau ascunde cu rea-credință, în tot sau în parte, astfel de date;

b) prezintă cu rea-credință în adunarea generală a membrilor operatori o situație financiară inexactă sau date inexacte asupra condițiilor economice ale societății cooperatiste, în vederea ascunderii situației ei reale.

Art. 113. — Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 1 la 3 ani fapta administratorului, a președintelui societății cooperatiste sau a directorului executiv care:

a) folosește cu rea-credință bunurile sau creditul de care se bucură societatea cooperativă, într-un scop contrar

intereselor acesteia sau în folosul propriu ori pentru a favoriza o altă societate cooperativă sau comercială în care are interese direct ori indirect;

b) se împrumută sub orice formă, direct sau printr-o persoană interpusă, de la societatea cooperativă pe care o administrează;

c) încasează sau plătește dividende, sub orice formă, din beneficii fictive sau care nu puteau fi distribuite, în lipsa unei situații financiare anuale ori contrar celor rezultate din aceasta.

Art. 114. — Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani fapta administratorului, a președintelui societății cooperative sau a directorului executiv care:

a) emite părți sociale sau obligațiuni cooperatiste la un preț inferior valorii lor nominale;

b) nu respectă dispozițiile legale referitoare la anularea părților sociale neachitate;

c) emite obligațiuni cooperatiste fără respectarea dispozițiilor legale sau emite părți sociale care nu cuprind mențiunile cerute de prezenta lege;

d) nu respectă prevederile stabilite de prezenta lege privind înstrăinarea și transmiterea folosinței imobilizărilor corporale.

Art. 115. — Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă fapta administratorului, a președintelui societății cooperative sau a directorului executiv care:

a) duce la îndeplinire hotărârile adunării generale referitoare la fuziunea ori la divizarea acesteia sau la reducerea capitalului social înainte de expirarea termenelor prevăzute de prezenta lege;

b) îndeplinește hotărârile adunării generale referitoare la reducerea capitalului social, fără ca membrii cooperatori să fi fost executați pentru efectuarea vărsământului datorat ori fără hotărârea adunării generale care îi scutește de plata vărsămintelor ulterioare;

c) nu convoacă adunarea generală în cazurile prevăzute de prezenta lege;

d) începe operațiunile în numele unei societăți cooperative înainte de a se fi efectuat vărsământul integral al capitalului social minim.

Art. 116. — Se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă fapta cenzorului care nu convoacă adunarea generală a membrilor cooperatori în cazurile în care este obligat prin lege.

TITLUL VII

Dispoziții tranzitorii

Art. 117. — (1) Organizațiile cooperatiste existente la data intrării în vigoare a prezentei legi au obligația să își modifice statutele dacă nu sunt în conformitate cu prevederile prezentei legi și să le înregistreze la oficiul registrului comerțului în termen de 9 luni de la intrarea în vigoare a acesteia.

(2) În acest scop, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, organizațiile cooperatiste

au obligația să afișeze la sediul lor lista tuturor membrilor cooperatori înregistrați în evidențele acestora la data respectivă și să popularizeze în presa locală această acțiune și scopul ei.

(3) Lista trebuie să rămână afișată până la expirarea termenului prevăzut la alin. (1).

(4) În termen de 30 de zile de la data afișării, membrii cooperatori pot înainta contestații privind includerea sau neinclusiunea unor persoane pe listele afișate, care vor fi soluționate de către organizațiile cooperatiste respective în maximum 30 de zile de la data înregistrării contestației. Hotărârea organizației cooperatiste poate fi atacată în justiție conform legii.

(5) În termen de 30 de zile de la expirarea termenului prevăzut la alin. (2), toate organizațiile cooperatiste vor convoca adunarea generală a membrilor cooperatori care, în mod obligatoriu, va include pe ordinea de zi cel puțin:

a) prezentarea situației patrimoniului, a numărului părților sociale pentru fiecare membru cooperador, a modului de formare a capitalului social;

b) aprobarea modificărilor statutului conform prevederilor prezentei legi;

c) prezentarea situației persoanelor care au făcut obiectul contestațiilor prevăzute la alin. (4), în urma rezolvării contestațiilor primite.

(6) Organizațiile cooperatiste care nu și-au înregistrat modificările statutelor până la expirarea termenului prevăzut la alin. (1) se dizolvă de drept și intră în lichidare, în condițiile prevederilor art. 85—88.

Art. 118. — Membrii cooperatori care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, dețin părți sociale sau acțiuni cooperatiste reprezentând peste 20% din capitalul social sunt obligați ca, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, să înstrăineze către alți membri cooperatori, la valoarea nominală, părțile sociale sau acțiunile cooperatiste care excedează acestei cote. În cazul în care, în termenul prevăzut, părțile sociale sau acțiunile cooperatiste nu sunt înstrăinate, organizația cooperatistă respectivă le achiziționează, le anulează și reduce în mod corespunzător capitalul social, care devine parte indivizibilă.

Art. 119. — (1) Federalele teritoriale ale cooperativelor de consum, asociațiile teritoriale ale organizațiilor cooperativei meșteșugărești, Uniunea Națională a Cooperativelor de Consum și Asociația Națională a Cooperativei Meșteșugărești nu pot înstrăina, cu orice titlu, clădirile sau terenurile aflate în patrimoniul lor până la data îndeplinirii procedurilor prevăzute la art. 117 alin. (1).

(2) Organizațiile cooperatiste existente, federalele teritoriale ale cooperativelor de consum, asociațiile teritoriale ale organizațiilor cooperativei meșteșugărești, Uniunea Națională a Cooperativelor de Consum și Asociația Națională a Cooperativei Meșteșugărești se pot reorganiza numai în condițiile prezentei legi.

Art. 120. — (1) Federalele teritoriale ale cooperativelor de consum — FEDERALCOOP, înființate în conformitate cu prevederile Legii nr. 109/1996 privind organizarea și funcționarea cooperativei de consum, cu modificările ulterioare, precum și asociațiile teritoriale ale organizațiilor

cooperăției meșteșugărești — ATCOM, înființate în temeiul Decretului-lege nr. 66/1990 privind organizarea și funcționarea cooperăției meșteșugărești, cu modificările ulterioare, se vor reorganiza, cu respectarea prevederilor prezentei legi, în maximum 12 luni de la intrarea în vigoare a acesteia, astfel:

a) în una dintre formele de asociere prevăzute în titlul III, și anume asociație sau uniune județeană, după caz;

b) în societate cooperativă de gradul 1 sau 2, după caz.

(2) Activul și pasivul federalelor și asociațiilor teritoriale prevăzute la alin. (1), cuprinzând partea divizibilă și partea indivizibilă, vor fi determinate conform situației financiare încheiate la data reorganizării acestora.

(3) Bunurile mobile și imobile necesare bunei funcționări a asociațiilor sau uniunilor județene, înființate în conformitate cu prevederile alin. (1) lit. a), vor fi stabilite înainte de reorganizare, prin hotărâre a adunării generale a membrilor asociației ai federalei sau asociației teritoriale respective.

(4) Societățile cooperative de gradul 1 sau 2, după caz, înființate în conformitate cu prevederile alin. (1) lit. b), vor prelua activul și pasivul federalelor și asociațiilor teritoriale prevăzute la alin. (1), mai puțin bunurile prevăzute la alin. (3). Partea divizibilă preluată devine partea divizibilă a societății cooperative nou-înființate, respectiv partea indivizibilă preluată devine partea indivizibilă a acesteia.

(5) Consiliul de administrație al federalei teritoriale a cooperativelor de consum, respectiv consiliul executiv al asociației teritoriale a organizațiilor cooperăției meșteșugărești, are obligația de a stabili valoarea capitalului social, modul de împărțire a părților sociale și de a transmite, în maximum 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, tuturor persoanelor fizice și/sau juridice care sunt asociate la acestea oferta de a participa, în calitate de membri fondatori, la constituirea societăților cooperative prevăzute la alin. (4).

(6) Persoanele fizice și/sau juridice care au primit oferta de a participa conform alin. (5) au obligația să răspundă consiliului de administrație al federalei teritoriale a cooperativelor de consum, respectiv consiliului executiv al asociației teritoriale a organizațiilor cooperăției meșteșugărești, în termen de 60 de zile de la primirea ofertei.

(7) Societățile cooperative înființate conform prezentului articol au obligația să se înscrie în registrul comerțului în maximum 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(8) Pot avea calitatea de membru fondator în societățile cooperative constituite conform alin. (4) cooperativele de consum care sunt asociate la federala teritorială conform registrului organizațiilor cooperatiste asociate, respectiv organizațiile cooperatiste meșteșugărești existente, precum și membrii cooperatori, persoane fizice, care sunt asociați la asociația teritorială respectivă, conform registrului de evidență a membrilor cooperatori al asociației teritoriale.

(9) Membrii cooperatori care au fost asociați la federala teritorială sau la asociația teritorială dobândesc părți sociale în societățile cooperative prevăzute la alin. (4), până la

concurența valorii părților sociale deținute în cadrul federalei teritoriale, respectiv a participărilor la capitalul social în cadrul asociației teritoriale.

(10) Membrii cooperatori care nu se asociază în societatea cooperativă înființată conform prevederilor alin. (4) au un drept de creanță asupra părților sociale vărsate, respectiv participărilor la capitalul social vărsat și dividendelor cuvenite.

(11) Federalele teritoriale ale cooperativelor de consum și asociațiile teritoriale ale organizațiilor cooperăției meșteșugărești, care nu îndeplinesc prevederile prezentului articol, se dizolvă de drept și intră în lichidare conform prevederilor prezentei legi, iar activul rămas în urma achitării sumelor datorate creditorilor și a părții divizibile către membrii cooperatori se atribuie de către instanța de judecată competentă unei societăți cooperative de aceeași formă, prin hotărâre judecătorească irevocabilă.

(12) Hotărârile privind ducerea la îndeplinire a prevederilor prezentului articol se iau de către adunările generale convocate de către consiliul de administrație al federalei teritoriale a cooperativelor de consum, respectiv de consiliul executiv al asociației teritoriale a organizațiilor cooperăției meșteșugărești, cu majoritatea voturilor membrilor asociației înscriși în registrul de evidență al federalei, respectiv al asociației teritoriale.

Art. 121. — (1) Asociația Națională a Cooperăției Meșteșugărești — UCECOM, înființată prin Decretul-lege nr. 66/1990, și Uniunea Națională a Cooperativelor de Consum — CENTROCOOP, înființată prin Legea nr. 109/1996, cu modificările ulterioare, se vor reorganiza cu respectarea prevederilor prezentei legi și își vor modifica statutele în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a legilor speciale, dar nu mai mult de 18 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, astfel:

a) în una dintre formele de asociere prevăzute în titlul III, și anume asociație sau uniune națională, după caz;

b) în societate cooperativă de gradul 2.

(2) Activul și pasivul CENTROCOOP, respectiv ale UCECOM, vor fi determinate conform situației financiare încheiate la data reorganizării acestora.

(3) Bunurile mobile și imobile necesare bunei funcționări a asociațiilor sau uniunilor naționale, înființate în conformitate cu prevederile alin. (1) lit. a), vor fi stabilite înainte de reorganizare, prin hotărâre a congresului extraordinar al CENTROCOOP, respectiv al UCECOM.

(4) Societățile cooperative de gradul 2, înființate în conformitate cu prevederile alin. (1) lit. b), vor prelua patrimoniul net al uniunii naționale, respectiv al asociației naționale, care se constituie în partea indivizibilă a societăților cooperative rezultate din reorganizare.

(5) În termen de 3 luni de la expirarea termenului prevăzut la art. 120 alin. (5), Consiliul de administrație al Uniunii Naționale a Cooperativelor de Consum, respectiv Consiliul Național de Conducere al Cooperăției Meșteșugărești, are obligația de a stabili valoarea capitalului social, modul de împărțire a părților sociale și de a transmite tuturor persoanelor juridice, care pot avea

calitatea de membru fondator, oferta de a participa la constituirea societății cooperative de gradul 2, menționată la alin. (1) lit. b).

(6) Persoanele juridice care au primit oferta prevăzută la alin. (5) au obligația să răspundă în termen de 45 de zile de la primirea ofertei, să subscrie minimum o parte socială și să verse integral valoarea părților sociale subscrise, în termen de 30 de zile.

(7) Pot avea calitatea de membru fondator în societățile cooperative prevăzute la alin. (4) cooperativele de consum, respectiv organizațiile cooperatiste meșteșugărești existente, care au contribuit la realizarea patrimoniului Uniunii Naționale a Cooperativelor de Consum, respectiv al Asociației Naționale a Cooperăției Meșteșugărești, și care s-au înscris în registrul comerțului în conformitate cu prevederile prezentei legi, precum și societățile cooperative de gradul 1 sau 2 înființate în conformitate cu prevederile art. 120.

(8) La constituirea capitalului social al societăților cooperative de gradul 2 înființate conform alin. (4), participarea cumulată a societăților cooperative de gradul 1 și 2 nu poate fi mai mică de 67%.

(9) Societățile cooperative de gradul 2 constituite conform alin. (4) trebuie să se înscrie în registrul comerțului în maximum 15 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(10) În situația în care Asociația Națională a Cooperăției Meșteșugărești și Uniunea Națională a Cooperativelor de Consum nu respectă prevederile prezentului articol, se dizolvă de drept și intră în lichidare conform prevederilor prezentei legi, iar activul rămas în urma achitării sumelor datorate creditorilor se transmite organizațiilor cooperatiste și uniunilor care au contribuit la realizarea patrimoniului acestora și care s-au înscris în registrul comerțului în conformitate cu prevederile prezentei legi.

Art. 122. — În cazul societăților cooperative pe acțiuni, înființate până la data de 31 decembrie 2003, dacă prin statut este prevăzut votul proporțional cu numărul de acțiuni, acesta poate fi menținut în limitele prevăzute de prezenta lege.

TITLUL VIII

Dispoziții finale

Art. 123. — (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă: Decretul-lege nr. 66/1990 privind organizarea și funcționarea cooperăției meșteșugărești, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 23

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României^{)}, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.*

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
VALER DORNEANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VĂCĂROIU

București, 21 februarie 2005.

Nr. 1.

^{*)} Legea nr. 1/2005 a fost adoptată, după mediere, de Senat în ședința din data de 9 noiembrie 2004 și de Camera Deputaților în ședința din data de 22 noiembrie 2004.

din 9 februarie 1990, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția art. 2 alin. 2 și 3 și a art. 6, 7, 8, art. 10 alin. 2, art. 13 și 21, Legea nr. 109/1996 privind organizarea și funcționarea cooperăției de consum, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 252 din 18 octombrie 1996, cu modificările ulterioare, cu excepția art. 123 și 124, precum și orice alte dispoziții contrare prevederilor prezentei legi. Prevederile exceptate rămân în vigoare până la împlinirea termenelor din prezenta lege privind reorganizarea organizațiilor cooperative, a uniunilor și asociațiilor teritoriale și naționale.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 49 din 4 februarie 1998, cu modificările și completările ulterioare, se modifică astfel:

— **La articolul 12 alineatul (1), teza 1 va avea următorul cuprins:**

„Art. 12. — (1) Registrul comerțului este alcătuit dintr-un registru pentru înregistrarea comercianților persoane fizice și asociații familiale, un registru pentru înregistrarea societăților cooperative și un altul pentru înregistrarea celorlalți comercianți persoane juridice.“;

b) Legea nr. 202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 423 din 10 noiembrie 1998, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează astfel:

1. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„Art. 4. — Monitorul Oficial al României cuprinde 7 părți, structurate în funcție de natura actelor supuse publicării.“

2. După articolul 9 se introduce un articol nou, articolul 9¹, cu următorul cuprins:

„Art. 9¹. — În Partea a VII-a se publică, în temeiul unor dispoziții legale, acte juridice referitoare la societăți cooperative și la alte categorii de persoane juridice înființate de societățile cooperative, precum și alte acte referitoare la cooperăție, stabilite prin dispoziții legale.“

(3) Cheltuielile determinate de publicarea actelor în Monitorul Oficial al României, Partea a VII-a, se suportă de către emitenți, pe baza tarifelor aprobate de Biroul permanent al Camerei Deputaților, la propunerea Regiei Autonome „Monitorul Oficial“.

(4) Hotărârea Guvernului nr. 753/2003 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperăție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 494 din 9 iulie 2003, se modifică în mod corespunzător.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind organizarea
și funcționarea cooperăției**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (3) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind organizarea și funcționarea cooperăției și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

București, 21 februarie 2005.
Nr. 42.

D E C I Z I I A L E C U R Ţ I I C O N S T I T U Ţ I O N A L E

CURTEA CONSTITUŢIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 13

din 19 ianuarie 2005

asupra sesizării de neconstituționalitate a prevederilor art. 6 lit. n), art. 36 alin. (4), art. 91 alin. (2) lit. d), art. 98 alin. (2), art. 106 alin. (4), art. 110 alin. (1), art. 117 alin. (6), art. 119 alin. (1) și art. 121 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (10) din Legea privind organizarea și funcționarea cooperăției, în special, precum și a prevederilor legii, în ansamblul său, sub aspectele criticate

1. Cu adresa nr. 51/892 din 30 noiembrie 2004, secretarul general al Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale sesizarea privind declanșarea controlului de constituționalitate asupra dispozițiilor art. 6 lit. n), art. 91 alin. (2) lit. d), art. 110 alin. (1), art. 117 alin. (6), art. 119 alin. (1) și art. 121 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (10) din Legea privind organizarea și funcționarea cooperăției, în special, precum și a legii, în ansamblul său, sub aspectele criticate. Sesizarea a fost formulată în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție și al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, de un număr de 52 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului România Mare, și anume: Ludovic Abiței, Mitzura Domnica Arghezi, Ștefan Baban, Mitică Bălăeț, Ioan Bîldea, Alexe Boboc, Augustin Lucian Bolcaș, Constantin Bucur, Florea Buga, Daniela Buruiană-Aprodu, Cristian Valeriu Buzea, Radu Ciuceanu, Emil Crișan, Gheorghe Dinu, Dumitru Dragomir, Constantin Duțu, Nicolae Enescu, Vlad Gabriel Hogeia, Mircea Ifrim, Daniel Ionescu, Mihaela Ionescu, Smaranda Ionescu, Marius Iriza,

Leonida Lari-Iorga, Nicolae Leonăchescu, Irina Loghin, Paul Magheru, Adrian Mărăcineanu, Ilie Merce, Ioan Miclea, Iulian Mincu, Costache Mircea, Ion Mocioi, Văsălie Moiş, George Moisescu, Adrian Moisoiu, Doru Dumitru Palade, Ștefan Pășcuț, Constanța Popa, Eugen Popescu, Gheorghe Pribeanu, Octavian-Mircea Purceld, Dumitru Puzdrea, Emil Rus, Octavian Sadici, Dănuț Neculai Saulea, Paul Șnaider, Mircea Stoian, Marcu Tudor, Lia Olguța Vasilescu, Nicolae Vasilescu și Melania Vâlvă.

Sesizarea a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 6.657 din 30 noiembrie 2004, formând obiectul Dosarului nr. 721A/2004.

Autorii sesizării solicită Curții Constituționale declanșarea controlului de constituționalitate a unor dispoziții din Legea privind organizarea și funcționarea cooperăției, întrucât:

a) dispozițiile art. 6 lit. n) din lege, potrivit cărora prin *uniune* se înțelege persoana juridică fără scop patrimonial, dacă prin lege specială nu se prevede altfel, constituită de către societăți cooperative de aceeași formă și de asociațiile acestora la nivel județean, al municipiului

București și la nivel național, în scopul reprezentării și promovării intereselor economice, sociale și culturale ale membrilor cooperatori și ale membrilor asociați, conform prevederilor prezentei legi, limitează dreptul de asociere al societăților cooperatiste. Se consideră că limitarea constă în obligarea societăților cooperatiste la constituirea unor forme de organizare fără scop lucrativ, deși, în conformitate cu art. 1 din Legea nr. 14/1968 cu privire la organizarea și funcționarea cooperatizării meșteșugărești, acestea erau organizații cu caracter economic constituite prin asociere din inițiativa proprie a meșteșugarilor, a persoanelor care au făcut ucenicia în cooperatizării meșteșugărească, precum și a celor care vor să se califice la locul de muncă într-o meserie în cadrul cooperatizării. De asemenea, art. 4 din Legea nr. 14/1968 stabilea ca fiind organizații ale cooperatizării meșteșugărești cooperatizările meșteșugărești, uniunile de cooperatizări meșteșugărești și Uniunea Centrală a Cooperatizării Meșteșugărești, precum și unitățile anexe create de acestea, iar prevederile au fost menținute în Decretul-lege nr. 66/1990 care a abrogat Legea nr. 14/1968. În continuare se arată că legea care face obiectul prezentei sesizări de neconstituționalitate „nu numai că încalcă tradiția și specificul cooperatizării meșteșugărești, dar încalcă și prevederile art. 40 alin. (1) din Constituție” referitoare la dreptul cetățenilor de a se asocia liber în partide politice, în sindicate, în patronate și în alte forme de asociere. Tot astfel, se consideră că sunt încălcate și prevederile art. 4 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, potrivit cărora statul nu poate supune folosința drepturilor pe care el le asigură decât la limitările stabilite de lege, numai în măsura compatibilității lor cu natura drepturilor și exclusiv în vederea promovării bunăstării generale într-o societate democratică. Art. 5 pct. 2 din același pact nu admite nici o derogare sau restricție de la drepturile fundamentale ale omului recunoscute prin legi, convenții, regulamente sau cutume naționale, sub pretextul că pactul nu recunoaște sau recunoaște într-o măsură mai mică aceste drepturi, iar pct. 5, partea I din Carta socială europeană revizuită, ratificată prin Legea nr. 74/1999, prevede că „toți lucrătorii și patronii au dreptul de a se asocia liber în organizații naționale și internaționale pentru protecția intereselor lor economice și sociale”. Cap. II pct. 6 din Recomandarea privind promovarea cooperatizării, adoptată de Organizația Internațională a Muncii, solicită statelor membre, printre care și România, să creeze premisele politice și cadrul juridic favorabil care să permită cooperatizării să-și îndeplinească funcțiile conform valorilor și principiilor cooperatizării, iar pct. 10 (2) al cap. III din recomandare prevede necesitatea consultării, de către guvernele statelor, a organizațiilor cooperatizării și organizațiilor patronale și sindicale în legătură cu elaborarea sau revizuirea legislației, a politicilor și a reglementărilor în materie de cooperatizări. Se arată că încălcarea acestor documente internaționale constă în aceea că legea criticată grevează dreptul la libera asociere prin formele pe care le impune, contrare intereselor celor care se asociază. Lucrătorii din cooperatizării meșteșugărească s-au asociat în baza principiului liberei asocieri în organizații cooperatizării cu scop lucrativ; această

lege le-a fost impusă membrilor cooperatori, pe care ei nu o agreează și care contravine intereselor lor, fără consultare. Așadar, sistemul de organizare a cooperatizării, propus prin legea care face obiectul controlului de constituționalitate, „rupe unitatea de concepție și de organizare a cooperatizării, structurată în prezent într-o organizare unitară, omogenă, bazată pe aceleași principii economice și juridice” și „creează o organizare eterogenă, hibridă, așezând la baza sistemelor cooperatizării persoane juridice cu caracter economic, lucrativ, iar la nivelul teritorial și central, verigi din cu totul altă categorie — aceea a asociațiilor fără scop lucrativ, asociații care în nici un sistem juridic din lume nu pot fi create prin lege, ci, ca și fundațiile, trebuie să fie opera voinței libere a persoanelor fizice și, eventual, și juridice.”;

b) dispozițiile art. 91 alin. (2) lit. d), potrivit cărora cererea de înscriere a asociației/uniunii în registrul asociațiilor și fundațiilor va fi însoțită de avizul Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatizări, pentru conformitatea statutului cu prevederile prezentei legi, respectiv a legii speciale, dacă aceasta există, contravin art. 40 alin. (1) și art. 44 alin. (2) din Constituție, întrucât avizul Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatizări „constituie un instrument de imixtiune în prerogativele organizațiilor cooperatizării ca proprietare ale bunurilor ce le aparțin în proprietate privată, garantată de Constituție”. Se mai consideră că, printr-o asemenea reglementare, „o categorie de agenți economici — membrii cooperatori — este discriminată în raport cu alți agenți economici — lucrătorii din cadrul agenților economici constituiți în baza Legii nr. 31/1990 sau a altor legi”. Totodată, coroborând art. 11 alin. (1) din Constituție cu partea a V-a art. E și H din Carta socială europeană revizuită, sunt încălcate și principiile acestora referitoare la necesitatea respectării drepturilor recunoscute de Cartă, fără deosebire de rasă, sex, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională, naștere sau orice altă situație, prevăzute în dreptul intern, tratate, convenții sau acorduri bilaterale ori multilaterale și care acordă un tratament mai favorabil persoanelor. Față de dispozițiile constituționale și convenționale menționate, cerința avizului Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatizări „ridică un grav obstacol potențial în calea libertății de asociere, prin aceea că instituie un veritabil drept de veto al unui organ al administrației publice la crearea unei structuri de organizare privată”, precum și posibilitatea ca Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatizări să se pronunțe asupra oportunității creării persoanelor juridice cooperatizării;

c) dispozițiile art. 110 alin. (1) din lege, care prevăd constituirea Consiliului consultativ al cooperatizării ca organism fără personalitate juridică, cu rol consultativ, „legalizează amestecul brutal al statului în problemele sistemelor cooperatizării, prin Agenția sa specializată pe lângă care se constituie această structură consultativă”, precum și „discriminarea dintre structurile de sorginte cooperatizării și structurile economice constituite în baza Legii nr. 31/1990, în considerarea cărora nu s-a constituit un Consiliu Consultativ pe lângă Agenția Națională pentru

Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie, în care aceste structuri să-și desemneze delegați, iar Agenția să exercite un control direct asupra lor“. „Această discriminare încalcă flagrant textul art. 135 alin. (2) lit. a) din Constituție, precum și prevederile Recomandării O.I.M. nr. 193/2002 — cap. II pct. 7 (2)“. Așa fiind, se consideră că prevederile art. 110 alin. (1) „nu corespund autonomiei cooperatiei și nici principiilor constituționale ale ocrotirii proprietății private a organizațiilor cooperatiste, principii ce dau expresie reglementărilor internaționale în materie, reglementări la care România este parte.“;

d) prevederile art. 117 alin. (6), care dispun cu privire la dizolvarea de drept a organizațiilor cooperatiste care nu și-au înregistrat modificările statutelor în termenul de 9 luni de la intrarea în vigoare a legii contravin art. 15 alin. (2) din Constituție, întrucât, potrivit principiului *tempus regit actum*, „regimul și efectele unui act juridic rezultă din legea aplicabilă la momentul încheierii sale [...] și nu pot fi judecate în funcție de prevederi legale ulterioare“. În plus, se consideră că dizolvarea unei organizații asociative ca persoană juridică nu poate interveni decât ca o sancțiune pentru nerespectarea, de către unitățile din acel sistem, a unor norme imperative corespunzătoare ordinii publice, ceea ce nu se justifică în cazul entităților juridice existente la data prezentei legi. Se mai arată că și alte dispoziții ale art. 117, de exemplu „recensământul“ membrilor cooperatori și „popularizarea“ lor prin presa locală, „reprezintă aplicarea unor prevederi abuzive“. În concluzie, art. 117 alin. (6) din lege contravine art. 40 din Constituție și celor din documentele internaționale anterior menționate;

e) art. 119 alin. (1), potrivit căruia federalele teritoriale ale cooperativelor de consum, asociațiile teritoriale ale organizațiilor cooperatiei meșteșugărești, Uniunea Națională a Cooperativelor de Consum și Asociația Națională a Cooperatiei Meșteșugărești nu pot înstrăina, cu orice titlu, clădirile sau terenurile aflate în patrimoniul lor până la data îndeplinirii procedurilor prevăzute la art. 117 alin. (1) din lege, contravine art. 44 și art. 136 alin. (5) din Constituție, întrucât această restricție „nu constituie altceva decât crearea unei indisponibilizări legale a bunurilor din patrimoniul organizațiilor cooperatiste, aceste bunuri fiind scoase în mod forțat din circuitul civil general pentru o perioadă determinată, încalcându-se astfel, în modul cel mai flagrant, dreptul de dispoziție al proprietarului“, statul intervenind „în problemele proprietății cooperatiste, proprietatea privată având un alt regim juridic decât proprietate publică a statului.“;

f) art. 121 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (10), care dispune reorganizarea Asociației Naționale a Cooperatiei Meșteșugărești — UCECOM și a Uniunii Naționale a Cooperativelor de Consum — CENTROCOOP și modificarea statutelor lor în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a legilor speciale, dar nu mai mult de 18 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, înfrânge „principiile constituționale privind dreptul la libera asociere și dreptul de proprietate privată, așa cum sunt ele reglementate prin art. 40 și 44 din Constituția României“. Se arată că dispozițiile de lege menționate încalcă aceste prevederi constituționale prin aceea că impun condițiile

reorganizării unor persoane juridice preexistente, constituite prin libera asociere, în condițiile stabilite de asociați, și „care sunt anulate prin intervenția statului, constând în aplicarea unor norme de reorganizare care, în fapt, conduc la desființarea acestor persoane juridice“. Totodată, prin aplicarea prevederilor de lege criticate, se încalcă „voința proprietarului, dreptul său de dispoziție așa cum este reținut în textul art. 480 C.Civ., prin faptul că se impune în cadrul reorganizării o nouă redistribuire a patrimoniului cooperatist prin înfrângerea voinței proprietarului, care este obligat să-și dirijeze patrimoniul către societăți de gradul II care nu au fost avute în vedere în momentul constituirii sale ca persoană juridică“. Sancțiunea nerespectării art. 121 este lichidarea și radierea din registrul comerțului a organizațiilor cooperatiste care nu se supun regulilor impuse prin legea criticată. În sfârșit, se arată că aceste condiții prevăzute de lege constituie o discriminare la adresa organizațiilor cooperatiei meșteșugărești, persoane juridice care au calitatea de agent economic, în raport cu ceilalți agenți economici, ceea ce este contrar art. 135 alin. (2) lit. a), b) și g) din Constituție.

2. Cu adresa nr. 51/901 din 3 decembrie 2004, secretarul general al Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale sesizarea privind declanșarea controlului de constituționalitate asupra dispozițiilor art. 6 lit. n), art. 36 alin. (4), art. 91 alin. (2) lit. d), art. 98 alin. (2), art. 106 alin. (4), art. 110 alin. (1), art. 117 alin. (6), art. 119 alin. (1) și art. 121 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (10) din Legea privind organizarea și funcționarea cooperatiei. Sesizarea a fost formulată, în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție și al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, de un număr de 56 de deputați aparținând grupurilor parlamentare ale Partidului Social Democrat, ale Partidului Democrat, ale Partidului Național Liberal, minorităților naționale și independenți, și anume: Ioan Oltean, Vasile Bran, Nicolae Nan, Ioan Cîrstoiu, Alexandru Peres, Ștefan Popescu Bejat, Paula Ivănescu, Romeo Marius Raicu, Mihai Stănișoară, Gheorghe Albu, Marius Bogdan, Gheorghe Barbu, Victor Babiuc, Radu Berceanu, Anca Daniela Boagiu, Adrian Gurzău, Costică Canacheu, Teodor Cladovan, Teodor Tuducan, Mircea Man, Iulian Gabriel Bîrsan, Vasile Nistor, Ioan Onisei, Ioan Mogoș, Valentin Adrian Iliescu, Alexandru Mocanu, Marin Cristea, Adrian Gheorghe, Nicolae Sersea, Ilie Neacșu, Ioan Andrei, Tiberiu Sbârcea, Petre Posea, Pavel Târpescu, Ioan Dorel Zăvoianu, Nicoară Creț, Augusta Maria Moș, Oana Manolescu, Ileana Stana Ionescu, Maria Lazăr, Ion Florentin Sandu, Anton Mițaru, Gheorghe Eugen Nicolăescu, Puiu Hașotti, Viorel Coifan, Octavia Monica Muscă, Mircea Ciopraga, Constantin Gheorghe Avramescu, Vasile Dănilă, Radu Stroe, Titu Nicolae Gheorghiof, Vasile Suci, Ioan Rus, Alexandru Lăpușan, Anton Ionescu și Ioan Mihai Năstase.

Sesizarea de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 6.754 din 3 decembrie 2004 și constituie obiectul Dosarului nr. 727A/2004.

Prin sesizare se solicită Curții Constituționale să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor art. 6 lit. n), art. 91 alin. (2) lit. d), art. 110 alin. (1), art. 117 alin. (6),

art. 119 alin. (1) și ale art. 121 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (10) din Legea privind organizarea și funcționarea cooperăției, pentru motive similare celor formulate în sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 721 A/2004. În plus, în acest dosar se solicită Curții Constituționale să se pronunțe asupra constituționalității art. 36 alin. (4), art. 98 alin. (2) și a art. 106 alin. (4) din aceeași lege, întrucât:

— dispozițiile art. 36 alin. (4) încalcă prevederile art. 135 alin. (2) lit. a) din Constituție, prin aceea că „blochează activitatea decizională a organizației cooperatiste și în același timp se aduc grave prejudicii intereselor membrilor cooperatori asociați, participanți la adunările generale“. De asemenea, se apreciază că aceste dispoziții sunt discriminatorii în raport cu regula stabilită prin art. 188 alin. (3) din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, regulă care „constituie de fapt și practica actuală a organizațiilor cooperatiste care, în statutele lor și-au stipulat acest principiu juridic care permite, în situații deosebite, funcționarea principalului organ de decizie al societății cooperatiste — adunarea generală“;

— dispozițiile art. 98 alin. (2) sunt contrare prevederilor constituționale ale art. 40 alin. (1), art. 44 alin. (2) și ale art. 135 alin. (2) lit. a), prin aceea că asociațiile și uniunile constituite prin liberă asociere „sunt obligate, prin înfrângerea voinței lor, să dirijeze o parte din fondurile proprii în afara reglementărilor cooperatiste, în alte sisteme economice cu care nu au de-a face, respectiv pentru constituirea de societăți comerciale în condițiile unei alte reglementări care nu este specifică organizării cooperatiste“. Prin comparație, se arată că Legea nr. 31/1990 nu cuprinde dispoziții care să oblige societățile comerciale, „în mod compensatoriu, să-și investească veniturile realizate în constituirea de organizații cooperatiste“;

— art. 106 alin. (4), care acordă Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperăție competență de control în ceea ce privește respectarea prevederilor legii, în condițiile liberei asocieri, încalcă prevederile constituționale ale art. 40 alin. (1), art. 44 alin. (2) și ale art. 135 alin. (2) lit. a). Se precizează că în cazul Legii nr. 31/1990 nu a fost stipulată o asemenea competență.

În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizările au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului pentru a prezenta punctele lor de vedere cu privire la obiecțiile de neconstituționalitate.

Președintele Camerei Deputaților, în punctul de vedere transmis în legătură cu sesizările de neconstituționalitate a unor dispoziții din Legea privind organizarea și funcționarea cooperăției, arată următoarele:

— noțiunea de „uniune“, astfel cum este definită la art. 6 lit. n) din lege, se înscrie sub aspect juridic înțelesului prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, așa încât se apreciază că dispozițiile art. 40 alin. (1) din Constituție „nu au incidență în cauză, deoarece privesc dreptul de asociere liberă a cetățenilor, persoane fizice, iar uniunea reprezintă, prin definiție, o asociere între persoane juridice“. Se invocă Decizia Curții Constituționale nr. 228 din 10 septembrie

2002, prin care aceasta s-a pronunțat cu referire la dreptul de asociere;

— art. 36 alin. (4), care prevede reconvoacarea adunării generale până la îndeplinirea condițiilor stabilite prin alin. (2) și (3), „nu numai că nu prejudiciază interesele membrilor cooperatori, ci sunt menite tocmai a ocroti aceste interese, astfel ca hotărârile adunării generale să fie luate cu o responsabilitate majoră față de cei reprezentați“. Nu poate fi acceptată susținerea conform căreia textul de lege criticat creează o discriminare a societăților cooperatiste în raport cu reglementările în vigoare privind societățile comerciale, întrucât acestea „nu sunt și nu se pot reorganiza în societăți comerciale în sensul Legii nr. 31/1990“;

— cerința prevăzută la art. 91 alin. (2) lit. d) din lege, potrivit căreia cererea de înscriere a uniunii sau asociației în registrul asociațiilor și fundațiilor trebuie însoțită de avizul Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperăție, „vizează numai conformitatea statutului viitoarei asociații cu prevederile legii-cadru privind organizarea și funcționarea cooperăției sau altor legi speciale, după caz“, „ceea ce nu implică vreo imixtiune în activitatea unor societăți cooperatiste și nu conține elemente de natură a aduce atingere prerogativelor dreptului de proprietate privată asupra bunurilor ce aparțin acestora“. Se consideră că această prevedere este în concordanță cu dispozițiile art. 7 alin. (2) lit. d) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2000, precum și cu dispozițiile pct. 6 lit. c) din cap. II „Cadrul politic și rolul autorităților“ din Recomandarea Organizației Internaționale a Muncii nr. 193/2002, astfel încât critica este neîntemeiată;

— critica referitoare la prevederile art. 98 alin. (2) este neîntemeiată, întrucât acest text de lege nu are un caracter imperativ;

— obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 106 alin. (4) din lege este neîntemeiată, deoarece Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperăție are rolul de a supraveghea reorganizarea sistemului cooperatist, cu respectarea principiilor cooperatiste, și în concordanță cu dispozițiile Recomandării Organizației Internaționale a Muncii nr. 193/2002, potrivit cărora statul trebuie să adopte măsuri de supraveghere a cooperativelor, cu respectarea autonomiei, în conformitate cu legislația și practicile naționale;

— art. 110 din lege, care dispune constituirea Consiliului consultativ al cooperăției, format din reprezentanți desemnați de uniunile cooperatiste existente, nu este contrar art. 135 alin. (2) lit. a) din Constituție, ci dă expresie, în plan legislativ intern, prevederilor cap. II și III din Recomandarea nr. 193/2002. Totodată Consiliul este partenerul de dialog al autorității competente în domeniu, în scopul realizării atribuțiilor sale stabilite la art. 4 din lege, iar reprezentantul Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperăție susține politica statului privind sprijinirea și dezvoltarea sistemului cooperatist din România, reglementat de alin. (2) al art. 4;

— dizolvarea de drept, urmată de lichidare, în condițiile legii, a organizațiilor cooperatiste existente la data intrării în vigoare a legii, prevăzută la art. 117 alin. (6), criticat ca

fiind contrar art. 15 alin. (2) din Constituție, reprezintă „o sancțiune legală necesară pentru reorganizarea unitară a sistemului cooperatist, tocmai pentru a nu se crea o discriminare între statutul juridic al actualelor organizații cooperatiste și cel al viitoarelor societăți cooperative“. Se arată că o măsură asemănătoare a fost adoptată și prin Legea nr. 314/2001 pentru reglementarea situației unor societăți comerciale, pentru nerespectarea termenului prevăzut de art. 1 din aceasta. Art. 40 alin. (1) din Constituție, invocat de asemenea, ca fiind încălcat, nu are legătură cu prevederile art. 117 alin. (6);

— soluția legislativă cuprinsă în art. 119 alin. (1) din lege, care interzice înstrăinarea clădirilor și a terenurilor din patrimoniul federaționale și asociațiilor teritoriale, până la data îndeplinirii procedurilor prevăzute la art. 117 alin. (1), „este menită a preîntâmpina eventualele acte abuzive ale organizațiilor cooperatiste aflate într-o astfel de situație, precum și prejudicierea irevocabilă a intereselor legitime ale membrilor cooperatori“. Așa fiind, se consideră că textul de lege este în deplină concordanță cu art. 53 din Constituție privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți;

— criticile privind neconstituționalitatea art. 121 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (10) din lege, prin raportare la art. 40 alin. (1), art. 44 alin. (2) teza întâi, art. 135 alin. (2) lit. a), b) și g) din Constituție, nu sunt întemeiate, „întrucât măsura legislativă adoptată, respectiv dizolvarea de drept, urmată de lichidarea, în condițiile legii, a acestor organizații cooperatiste, constituie sancțiunea legală necesară pentru reorganizarea unitară a sistemului cooperatist și eliminarea oricărei discriminări între statutul juridic al actualelor organizații cooperatiste meșteșugărești, de consum existente la nivel național și cel al viitoarelor structuri, asociații sau uniuni naționale ale societăților cooperative și ale asociațiilor acestora“. Se apreciază că art. 40 din Constituție privind dreptul cetățenilor la liberă asociere nu are legătură cu textul de lege criticat.

Cu privire la susținerile referitoare la încălcarea unor prevederi din documente internaționale la care România este parte, se arată că „invocarea acestora nu are legătură cu obiecțiile de neconstituționalitate, întrucât acestea privesc drepturi fundamentale ale omului, ale cetățenilor, persoane fizice, în raport cu statul căruia aparțin, sau, după caz, drepturi sociale ale angajaților în raport cu angajatorii, decurgând din relațiile de muncă“.

În sfârșit, în legătură cu susținerea autorilor sesizării, potrivit căreia adoptarea prezentului proiect de lege s-a făcut cu încălcarea prevederilor pct. 10 alin. (2) din Recomandarea nr. 193/2002, se arată că din expunerea de motive a legii și din Raportul comun asupra proiectului, elaborat de Comisia pentru industrii și servicii și Comisia pentru politică economică, reformă și privatizare, rezultă că la dezbateri au participat în permanență reprezentanți ai Asociației Naționale a Cooperăției Meșteșugărești — UCECOM și ai Uniunii Naționale a Cooperativelor de Consum — CENTROCOOP.

Guvernul, în punctul de vedere transmis cu privire la sesizările de neconstituționalitate a unor dispoziții din Legea privind organizarea și funcționarea cooperăției, arată următoarele:

— art. 6 lit. n), care definește *uniunea* ca fiind persoană juridică fără scop patrimonial, dacă prin lege specială nu se prevede altfel, nu limitează dreptul de asociere consacrat de art. 40 alin. (1) din Constituție, întrucât, în sensul textului constituțional menționat, asocierea se realizează potrivit prevederilor legale în vigoare în fiecare domeniu, astfel că existența unor norme ce trebuie respectate „reprezintă o circumstanțiere necesară a modului în care se poate exercita acest drept“. De altfel, Curtea Constituțională a statuat în mod constant în jurisprudența sa, de exemplu prin Decizia nr. 147 din 25 martie 2004, că dreptul de asociere se poate exercita numai cu respectarea legii, și nu împotriva ei, precum și că legea poate institui anumite condiții obligatorii privind constituirea și desfășurarea activității asociațiilor; nu sunt încălcate nici tradiția și nici specificul cooperăției meșteșugărești prin raportare la art. 1 și 4 din Legea nr. 14/1968, în prezent abrogată, deoarece aceste texte stabileau că sunt organizații cu scop patrimonial cooperativele meșteșugărești și cooperativele de consum, iar nu și fostele UCECOM și CENTROCOOP. Art. 4 din lege reglementează constituirea societăților cooperative de gradul I ca entități cu scop patrimonial. Lit. n) a art. 6 din lege „prevede, ca excepție, posibilitatea constituirii printr-o lege specială de uniuni cu scop patrimonial“, ceea ce nu încalcă art. 40 din Constituție; legea respectă principiile și valorile mișcării cooperatiste internaționale, Recomandarea adoptată la Conferința Organizației Internaționale a Muncii din iunie 2002 privind „Promovarea cooperativelor“, precum și specificul, istoricul și tradiția cooperăției în România;

— nu se poate susține neconstituționalitatea art. 36 alin. (4) din lege, în raport cu art. 135 alin. (2) lit. a) din Constituție, și nici discriminarea organizațiilor cooperatiste în situația introducerii unei condiții speciale pentru întrunirea adunărilor generale, ordinare sau extraordinare, deoarece „între organizațiile cooperatiste și societățile comerciale există deosebiri care justifică adoptarea unor măsuri speciale“, deosebiri ce provin din „chiar natura societăților cooperatiste, formate din persoane fizice care desfășoară în comun diverse activități“;

— art. 91 alin. (2) lit. d) din lege, referitor la solicitarea avizului Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperăție, în vederea înscrierii asociației sau a uniunii în registrul asociațiilor și fundațiilor, nu contravine art. 40 alin. (1) și art. 44 alin. (2) din Constituție, întrucât avizul Agenției, ca organ de specialitate al administrației publice centrale cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, este cerut doar pentru conformitatea statutului asociației/uniunii cu prevederile legii, iar nu pentru „oportunitatea creării persoanelor juridice“, nu constituie o piedică în calea constituirii asociației sau uniunii, ci doar însoțește cererea de înscriere a acestora în registrul asociațiilor și fundațiilor, instanța de judecată urmând să-l ia în considerare. În sensul celor arătate se invocă Decizia Curții Constituționale nr. 441 din 20 noiembrie 2003;

— dispozițiile art. 98 alin. (2) nu sunt contrare principiilor regementate de art. 40 alin. (1), art. 44 alin. (2) și de art. 135 alin. (2) din Constituție, deoarece creează doar „o posibilitate“, neobligând organizațiile cooperatiste să înființeze societăți comerciale;

— art. 106 alin. (4) din lege nu contravine prevederilor constituționale privind libertatea de asociere și nici celor care garantează dreptul de proprietate privată. Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie este instituția al cărei scop este realizarea Programului de guvernare în domeniul sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist și în domeniul comerțului interior, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 753/2003, modificată și completată prin Hotărârea Guvernului nr. 2.007/2004, astfel că nu poate constitui „o imixtiune a statului [...] în problemele private ale persoanelor juridice de drept privat“;

— art. 110 alin. (1) din lege, referitor la constituirea Consiliului Consultativ al Cooperatiei, nu contravine art. 135 alin. (2) lit. a) din Constituție, întrucât din conținutul alin. (1) al aceluiași articol rezultă că „legiuitorul a urmărit tocmai atragerea participării uniunilor naționale, în mod democratic, la realizarea, în interesul acestora, a politicii statului privind sprijinirea și dezvoltarea sistemului cooperatist în România“; prin intermediul acestui organism Guvernul va fi în permanentă legătură cu societățile cooperatiste, „ceea ce va asigura adoptarea unor măsuri eficiente privind organizarea și funcționarea sistemului cooperatist din România“;

— art. 117 alin. (6) din lege, care dispune cu privire la modificarea, de către organizațiile cooperatiste existente, a statutelor într-un anumit termen, sub sancțiunea dizolvării de drept, nu încalcă, așa cum susțin autorii sesizării, principiul neretroactivității legii civile consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție, deoarece, în scopul creării cadrului legal unitar pentru organizarea și funcționarea cooperatiei în România, legiuitorul a prevăzut în art. 117 alin. (1) din lege un termen de 9 luni de la intrarea sa în vigoare, termen în care organizațiile cooperatiste existente să își modifice statutele, în măsura în care acestea nu sunt conforme cu prezenta lege, și să le înregistreze la Oficiul Național al Registrului Comerțului. Modificarea actelor constitutive ale organizațiilor cooperatiste deja existente este firească în situația în care cadrul legal de organizare și funcționare s-a schimbat. Desființarea societăților cooperatiste nu operează de drept, ci după împlinirea termenului stabilit pentru efectuarea modificărilor ce asigură desfășurarea activității lor în concordanță cu noile prevederi legale, care nu pun în discuție „funcționarea anterioară a organizațiilor cooperatiste“ și nici „aplicarea noii legi în cazul unor acte juridice consolidate în trecut“. O procedură asemănătoare este stabilită și de art. 53 alin. (2) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, precum și de art. VI din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/1997 pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale;

— art. 119 alin. (1) din lege, care interzice înstrăinarea de către federalele teritoriale ale cooperativelor de consum, asociațiile teritoriale ale cooperatiei meșteșugărești, Uniunea Națională a Cooperativelor de Consum și Asociația

Națională a Cooperatiei Meșteșugărești a clădirilor sau terenurilor aflate în patrimoniul lor până la data îndeplinirii procedurilor prevăzute la art. 117 alin. (1) din lege, este menit să „apere și să conserve dreptul de proprietate și bunurile în patrimoniul actual, până la constituirea noilor organe de decizie, și să nu le aducă atingere“;

— art. 119 alin. (2) și art. 120 din lege nu încalcă principiile constituționale ale art. 40, 44 și 135 din Constituție, pentru aceleași considerente formulate în legătură cu susținerile de neconstituționalitate a prevederilor art. 117 alin. (6).

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere în legătură cu sesizările de neconstituționalitate formulate.

Întrucât ambele sesizări se referă la constituționalitatea unor dispoziții din cuprinsul Legii privind organizarea și funcționarea cooperatiei, Curtea Constituțională, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a dispus conexasia Dosarului nr. 727A/2004 la Dosarul nr. 721A/2004, care a fost primul înregistrat.

CURTEA,

examinând sesizările de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, rapoartele judecătorilor-raportori, dispozițiile art. 6 lit. n), art. 36 alin. (4), art. 91 alin. (2) lit. d), art. 98 alin. (2), art. 106 alin. (4), art. 110 alin. (1), art. 117 alin. (6), art. 119 alin. (1) și ale art. 121 alin. (1), lit. a) și b) și alin. (10) din Legea privind organizarea și funcționarea cooperatiei, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține următoarele:

Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie dispozițiile art. 6 lit. n), art. 36 alin. (4), art. 91 alin. (2) lit. d), art. 98 alin. (2), art. 106 alin. (4), art. 110 alin. (1), art. 117 alin. (6), art. 119 alin. (1) și ale art. 121 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (10) din Legea privind organizarea și funcționarea cooperatiei, în special, precum și legea, în ansamblul său, sub aspectele criticate.

Dispozițiile de lege criticate au următorul cuprins:

— Art. 6 lit. n): „**uniune** — persoană juridică fără scop patrimonial, dacă prin lege specială nu se prevede altfel, constituită de către societăți cooperative de aceeași formă și de asociațiile acestora, la nivel județean, al municipiului București și la nivel național, în scopul reprezentării și promovării intereselor economice, sociale și culturale ale membrilor cooperatori și ale membrilor asociați, conform prevederilor prezentei legi“;

— Art. 36 alin. (4): „În cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de alin. (2) sau (3), adunarea generală ordinară sau extraordinară se va reconvoaca până la îndeplinirea condițiilor prevăzute la cele două alineate, după caz.“;

— Art. 91 alin. (2) lit. d): „Cererea de înscriere va fi însoțită de următoarele documente: [...]”

d) avizul Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie pentru conformitatea statutului cu prevederile prezentei legi, respectiv ale legii speciale, dacă aceasta există.“;

— Art. 98 alin. (2): „Asociațiile/uniunile pot înființa societăți comerciale în conformitate cu prevederile Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, care pot participa la societățile cooperatiste de gradul 2. Dividendele obținute de asociații/uniuni din activitățile acestor societăți, dacă nu se reinvestesc în acestea, se folosesc obligatoriu ca resurse pentru realizarea scopului și obiectivelor asociației/uniunii.“;

— Art. 110 alin. (1): „Se constituie Consiliul consultativ al cooperatizării, organism fără personalitate juridică, cu rol consultativ, pe lângă Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie, format din reprezentanți desemnați de toate uniunile naționale existente.“;

— Art. 117 alin. (6): „Organizațiile cooperatiste care nu și-au înregistrat modificările statutelor până la expirarea termenului prevăzut la alin. (1) se dizolvă de drept și intră în lichidare, în condițiile prevederilor art. 85—88 din prezenta lege.“;

— Art. 119 alin. (1): „Federalele teritoriale ale cooperatizării de consum, asociațiile teritoriale ale organizațiilor cooperatizării meșteșugărești, Uniunea Națională a Cooperatizării de Consum și Asociația Națională a Cooperatizării Meșteșugărești nu pot înstrăina, cu orice titlu, clădirile sau terenurile aflate în patrimoniul lor până la data îndeplinirii procedurilor prevăzute la art. 117 alin. (1).“;

— Art. 121 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (10): „(1) Asociația Națională a Cooperatizării Meșteșugărești — UCECOM, înființată prin Decretul-lege nr. 66/1990 privind organizarea și funcționarea cooperatizării meșteșugărești, și Uniunea Națională a Cooperatizării de Consum — CENTROCOOP, înființată prin Legea nr. 109/1996 privind organizarea și funcționarea cooperatizării de consum, cu modificările ulterioare, se vor reorganiza cu respectarea prevederilor prezentei legi și își vor modifica statutele în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a legilor speciale, dar nu mai mult de 18 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, astfel:

a) în una din formele de asociere prevăzute în titlul III al prezentei legi, și anume asociație sau uniune națională, după caz;

b) în societate cooperativă de gradul 2. [...]

(10) În situația în care Asociația Națională a Cooperatizării Meșteșugărești și Uniunea Națională a Cooperatizării de Consum nu respectă prevederile prezentului articol, se dizolvă de drept și intră în lichidare conform prevederilor prezentei legi, iar activul rămas în urma achitării sumelor datorate creditorilor se transmite organizațiilor cooperatiste și uniunilor care au contribuit la realizarea patrimoniului acestora și care s-au înscris în registrul comerțului în conformitate cu prevederile prezentei legi“.

Textele constituționale considerate de autorii sesizării ca fiind încălcate prin textul de lege criticat sunt art. 11, art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 40 alin. (1), art. 44

alin. (2), art. 135 alin. (2) lit. a), b) și g) și art. 136 alin. (5), care au următorul cuprins:

— Art. 11: „(1) Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte.

(2) Tratatelor ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.

(3) În cazul în care un tratat la care România urmează să devină parte cuprinde dispoziții contrare Constituției, ratificarea lui poate avea loc numai după revizuirea Constituției.“;

— Art. 15 alin. (2): „Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.“.

— Art. 16 alin. (1): „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.“;

— Art. 40 alin. (1): „Cetățenii se pot asocia liber în partide politice, în sindicate, în patronate și în alte forme de asociere.“;

— Art. 44 alin. (2): „Proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. Cetățenii străini și apatrizii pot dobândi dreptul de proprietate privată asupra terenurilor numai în condițiile rezultate din aderarea României la Uniunea Europeană și din alte tratate internaționale la care România este parte, pe bază de reciprocitate, în condițiile prevăzute prin lege organică, precum și prin moștenire legală.“;

— Art. 135 alin. (2) lit. a), b) și g): „Statul trebuie să asigure:

a) libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție;

b) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară; [...]

g) aplicarea politicilor de dezvoltare regională în concordanță cu obiectivele Uniunii Europene.“;

— Art. 136 alin. (5): „Proprietatea privată este inviolabilă, în condițiile legii organice.“

Autorii sesizării consideră, de asemenea, că sunt încălcate și unele prevederi din documente internaționale, astfel:

— art. 4 și art. 5 pct. 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, ratificat prin Decretul Consiliului de Stat nr. 212/1974, publicat în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 146 din 20 noiembrie 1974, potrivit căreia:

— Art. 4: „Statele părți la prezentul pact recunosc că, în ce privește folosința drepturilor asigurate de către stat în conformitate cu prezentul pact, statul nu poate supune aceste drepturi decât la limitările stabilite de lege, numai în măsura compatibilă cu natura acestor drepturi și exclusiv în vederea promovării bunăstării generale într-o societate democratică.“;

— Art. 5 pct. 2: „Nu se poate admite nici o restricție sau derogare de la drepturile fundamentale ale omului recunoscute sau în vigoare în orice țară în virtutea unor legi, convenții, regulamente sau cutume, sub pretextul că prezentul pact nu recunoaște aceste drepturi sau le recunoaște într-o măsură mai mică.“

— Partea I, pct. 5 din Carta socială europeană revizuită, ratificată prin Legea nr. 74/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 193 din 4 mai

1999, care prevede: „*toți lucrătorii și patronii au dreptul de a se asocia liber în organizații naționale sau internaționale pentru protecția intereselor lor economice și sociale;*“;

— Art. E „Nediscriminarea“ din partea a V-a a Cartei sociale europene revizuite: „*Respectarea drepturilor recunoscute în prezenta carte trebuie asigurată fără deosebire de rasă, sex, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, sănătate, apartenență la o minoritate națională, naștere sau orice altă situație.*“;

— Art. H „Relații între cartă și dreptul intern sau acordurile internaționale“ din partea a V-a a Cartei sociale europene revizuite: „*Prevederile prezentei carte nu vor aduce atingere dispozițiilor dreptului intern și ale tratatelor, convențiilor sau acordurilor bilaterale ori multilaterale care sunt sau vor intra în vigoare și care acordă un tratament mai favorabil persoanelor protejate.*“;

— Cap. II din Recomandarea nr. 193 din 20 iunie 2002 a Organizației Internaționale a Muncii privind promovarea cooperativelor, care prevede:

— pct. 6: „*Echilibrul social impune existența unui sector public și a unui sector privat puternic, precum și a unui puternic sector reprezentat de cooperative, organizații mutuale și alte forme de organizare socială și nonguvernamentală. În acest context, autoritățile publice trebuie să creeze premisele politice și cadrul juridic favorabil, care să permită cooperativelor să-și îndeplinească funcțiile conform valorilor și principiilor cooperatiste enunțate la art. 3, ținând spre:*

a) *stabilirea unui cadru instituțional care să permită înregistrarea cooperativelor după formalități rapide, simple, puțin costisitoare și cât mai eficiente;*

b) *promovarea unor politici care să aibă ca scop facilitarea constituirii unor rezerve, din care o parte pot fi indivizibile, și a unor fonduri de solidaritate în cadrul cooperativelor;*

c) *adoptarea unor măsuri de supraveghere a cooperativelor, ținând cont de condițiile specifice naturii și funcțiilor lor, cu respectarea autonomiei, în conformitate cu legislația și practicile naționale și care să nu instituie un regim mai puțin favorabil decât cel acordat altor forme de întreprinderi sau organizații sociale;*

d) *facilitarea aderării cooperativelor la structuri cooperatiste care să răspundă în cea mai mare măsură nevoilor cooperativelor;*

e) *încurajarea dezvoltării cooperativelor ca întreprinderi autonome și autoadministrate, mai ales acolo unde au un rol important în furnizarea de servicii care nu sunt oferite și de alți furnizori.*“;

— pct. 7 (2): „*Cooperativele trebuie să beneficieze de condiții conform legislației și practicilor naționale care să nu fie mai puțin favorabile decât cele de care beneficiază celelalte forme de societăți comerciale sau organizații sociale. Dacă este cazul, guvernele trebuie să adopte măsuri de sprijin în favoarea activității cooperatiste, în ceea ce privește anumite obiective de politică socială și publică, cum ar fi promovarea*

creării de noi locuri de muncă sau dezvoltarea de activități care se adresează grupurilor sau zonelor defavorizate. Aceste măsuri pot include, între altele și pe cât posibil, facilități fiscale, tarifare, facilitarea accesului la executarea de lucrări publice și adoptarea de dispoziții speciale în materia contractelor publice.“;

— Cap. III din Recomandarea nr. 193 din 20 iunie 2002 a Organizației Internaționale a Muncii privind promovarea cooperativelor: „*Implementarea politicilor publice de promovare a cooperativelor*“; care prevede:

— pct. 10 (2): „*Guvernele trebuie să consulte organizațiile cooperatiste, organizațiile patronale și sindicale, asupra elaborării sau revizuirii legislației, a politicilor și reglementărilor în materie de cooperare.*“

Examinând sesizările de neconstituționalitate formulate, Curtea Constituțională reține că acestea vizează prevederile art. 6 lit. n), art. 36 alin. (4), art. 91 alin. (2) lit. d), art. 98 alin. (2), art. 106 alin. (4), art. 110 alin. (1), art. 117 alin. (6), art. 119 alin. (1) și ale art. 121 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (10) din Legea privind organizarea și funcționarea cooperăției, în special, precum și legea, în ansamblul său, sub aspectele criticate:

a) În opinia autorilor sesizării, art. 6 lit. n) din lege, care definește termenul de *uniune*, limitează dreptul de asociere al societăților și asociațiilor cooperative prin obligarea acestora de a se constitui în uniuni — persoane juridice fără scop patrimonial, deși în mod tradițional ele au avut scop lucrativ. Se consideră astfel că sunt încălcate prevederile art. 40 alin. (1) din Constituție, precum și o serie de dispoziții din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, Carta socială europeană revizuită și Recomandarea Organizației Internaționale a Muncii privind promovarea cooperativelor nr. 193 din 20 iunie 2002.

În legătură cu dreptul de asociere, Curtea Constituțională s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 228 din 10 septembrie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 734 din 8 octombrie 2002, reținând că acesta este un drept fundamental, social-politic, care se încadrează, în general, în categoria libertăților de opinie, alături de libertatea conștiinței, libertatea de expresie etc. Asociațiile la care se referă art. 40 alin. (1) din Constituție nu au scopuri lucrative, nu urmăresc obținerea sau împărțirea unor beneficii. Prin aceeași decizie s-a mai reținut că art. 37 din Constituție, devenit art. 40, ca urmare a renumerotării textelor determinate de Legea de revizuire a Constituției, „nu poate fi socotit temeiul juridic al creării unor societăți comerciale sau a altor asociații cu caracter lucrativ sau, eventual, al persoanelor juridice, care sunt de domeniul legii civile, al dreptului privat“, precum și că același text constituțional „se referă la asociere ca rezultat al exercitării unei libertăți fundamentale în baza căreia se constituie o asociație de drept public, al cărei temei este însăși libertatea de asociere, iar nu contractul, care constituie temeiul asociațiilor și al societăților de drept privat“. Examinând textul de lege criticat, coroborat cu dispozițiile art. 89 alin. (1) din lege, se poate observa faptul că *uniunea* nu poate avea decât semnificația unei posibilități pentru societățile cooperative de a se afilia la

nivel județean și național în scopul promovării unor interese ale membrilor lor, și nicidecum semnificația unei obligații. De aceea, prin această reglementare, legiuitorul nu a încălcat dispozițiile constituționale ale art. 40 alin. (1) privind dreptul de asociere, textul respectiv neavând incidență asupra constituirii înseși a societăților cooperative, care, astfel cum se precizează la art. 7 alin. (1) din lege, se constituie pe baza consimțământului liber exprimat al membrilor lor.

Așa cum prevede art. 89 alin. (1) din lege, uniunile reprezintă și apără interesele societăților cooperative membre în relațiile cu toate celelalte subiecte de drept, ele nu ar putea desfășura activitate economică, intrând în concurență cu acestea. S-ar încălca astfel dispozițiile art. 135 alin. (2) lit. a) din Constituție.

De menționat faptul că, în jurisprudența sa constantă, Curtea Constituțională a statuat că „dreptul de asociere se poate exercita numai cu respectarea legii și nu împotriva ei” (Decizia nr. 147/2004), reținând în acest sens că „legea poate institui anumite condiții obligatorii privind constituirea și desfășurarea activității asociațiilor”.

Nu se poate reține nici critica potrivit căreia prin dispozițiile art. 6 lit. n) din lege sunt înfrânte prevederile art. 4 și 25 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, ale pct. 5 din Carta socială europeană revizuită, partea I, precum și ale pct. 6 din cap. II din Recomandarea privind promovarea cooperativelor, acestea neavând vreo semnificație deosebită pentru soluționarea acestei obiecții de neconstituționalitate. De altfel, autorii sesizării nu arată în ce mod textul de lege criticat contravine reglementărilor internaționale menționate.

În ceea ce privește faptul că prin reglementările anterioare, aplicabile în materie, toate formele organizatorice ale cooperăției meșteșugărești au avut caracter și scop lucrativ, iar prin dispoziția art. 6 lit. n) din lege se încalcă tradiția și specificul cooperăției meșteșugărești, se observă că acestea nu pot constitui argumente de neconstituționalitate.

De altfel, tradiția nu privește doar Legea nr. 14/1968 și Decretul-lege nr. 66/1990 privind organizarea și funcționarea cooperăției meșteșugărești. Ar fi fost corect, dacă autorii aveau în vedere și reglementările privind cooperăția, în general, înainte de 1948, cum ar fi, de exemplu, Codul cooperăției din 1928, Legea nr. 33 din 28 martie 1929 pentru organizarea cooperăției și Legea pentru organizarea cooperăției din 1935, potrivit cărora societățile cooperative se puteau asocia în federale numai pentru operațiuni în vederea satisfacerii nevoilor cooperativelor asociate.

b) Dispozițiile art. 36 alin. (4) din lege, referitoare la reconvoacarea adunării generale a membrilor cooperatori, ordinară sau extraordinară, până la îndeplinirea condițiilor legale privind convocarea, prevăzute la alin. (2) sau (3) al textului, sunt, în opinia autorilor sesizării, discriminatorii în raport cu prevederile art. 188 alin. (3) din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale și blochează activitatea decizională a organizațiilor cooperatiste, aducând grave prejudicii intereselor membrilor cooperatori. Se consideră că se încalcă astfel art. 135 alin. (2) lit. a) din

Constituție, care prevede obligația statului de a asigura crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție.

Examinând această susținere, Curtea reține că dispozițiile art. 36 alin. (4), care prevăd condițiile speciale pentru convocarea adunărilor generale ordinare sau extraordinare ale societăților cooperative, sunt în interesul cooperativelor, fără ca reglementarea să contravină prevederilor constituționale menționate.

În legătură cu susținerea potrivit căreia art. 36 alin. (4) din lege este discriminatoriu în raport cu Legea nr. 31/1990, care nu conține asemenea dispoziții în ceea ce privește societățile comerciale, Curtea reține că acestea din urmă au un statut juridic diferit de cel al societăților cooperative, ceea ce justifică și deosebirea de reglementare. De altfel, referirea la neconcordanța dintre, pe de o parte, art. 188 alin. (3) din Legea nr. 31/1990 și, pe de altă parte, art. 36 alin. (4) din legea supusă controlului de constituționalitate nu are relevanță în cauză, întrucât eventuala necorelare există între dispozițiile unor legi diferite, și nicidecum față de dispoziții constituționale. Așadar, diferența de reglementare între societățile comerciale și societățile cooperative nu constituie un motiv de neconstituționalitate. Este dreptul suveran al legiuitorului de a stabili statute juridice diferite pentru persoane juridice cu activitate diferită.

c) Art. 91 alin. (2) lit. d) din lege, care dispune că cererea de înscriere a asociației/uniunii în registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la grefa judecătorei este însoțită de avizul Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperăție, în vederea dobândirii personalității juridice a asociației/uniunii cooperative, este considerat neconstituțional, cu motivarea că acest aviz reprezintă o imixtiune a statului în activitatea unor agenți economici cu capital privat și un obstacol potențial în calea libertății de asociere, ceea ce contravine dispozițiilor art. 40 alin. (1) și art. 44 alin. (2) din Constituție.

În ceea ce privește raportarea neconstituționalității art. 91 alin. (2) lit. d) la art. 40 din Constituție, referitor la dreptul de asociere, urmează a se constata că textul de lege criticat este cuprins în titlul III „Asociațiile, uniunile județene și uniunile naționale”. Potrivit art. 89 alin. (1) din același titlu, „*Societățile cooperative se pot asocia în mod liber și voluntar, pe baza hotărârilor adunărilor generale ale acestora, în asociații și uniuni constituite în scopul de a asigura reprezentarea și apărarea intereselor societăților cooperative asociate în relațiile cu administrația publică, autoritatea de stat, alte persoane fizice sau juridice, publice ori private, organisme internaționale și cu asociații internaționale echivalente, precum și pentru susținerea și promovarea principiilor cooperatiste, conform prevederilor prezentei legi.*” Celelalte alineate ale textului, precum și art. 90 dispun cu privire la modalitățile de constituire și de dobândire a personalității juridice ale asociației sau uniunii, iar art. 91 reglementează procedura de înscriere în registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la grefa judecătorei de la sediul asociației sau fundației. Așadar, cerința obținerii avizului Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperăție sub aspectul conformității statutului cu prevederile legii este ulterioară

constituirii acestora, iar avizul menționat este unul dintre documentele care însoțesc cererile acestora de înscriere în registrul asociațiilor și fundațiilor, în scopul dobândirii personalității juridice. Așa fiind, art. 91 alin. (2) lit. d) din lege nu încalcă dreptul constituțional la asociere prevăzut de art. 40 din Constituție și nici dispozițiile din actele normative convenționale și internaționale invocate, cu care textul din Legea fundamentală este în concordanță. În același sens a statuat Curtea Constituțională și prin Decizia nr. 441 din 20 noiembrie 2003, cu prilejul soluționării excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. I pct. 5 și 6 din Ordonanța Guvernului nr. 37/2003 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații.

În ceea ce privește invocarea încălcării prevederilor art. 44 alin. (2) din Constituție, referitoare la garantarea și ocrotirea în mod egal a proprietății, urmează a se constata că aceste prevederi nu sunt incidente în cauză, întrucât, potrivit art. 89 alin. (2) din lege, *„Pentru a constitui asociații sau uniuni, societățile cooperative pun în comun și fără drept de restituire un aport în bani și/sau în natură și activează pe baza experienței manageriale pentru realizarea scopului și obiectivelor propuse“*, adică reprezentarea și apărarea intereselor societăților cooperative asociate în relațiile interne și cu alte organisme internaționale.

Avizul Agenției Naționale pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii și Cooperatie nu presupune o imixtiune a unui organ de stat în constituirea uniunilor și asociațiilor. Ca organ de specialitate al administrației publice centrale, aceasta urmărește doar asigurarea respectării dispozițiilor legale, iar avizul este dat după ce societățile cooperative au convenit să formeze astfel de structuri organizatorice și funcționale. În acest sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională prin Decizia nr. 44 din 4 februarie 2003, care arată că avizul organului administrativ de specialitate nu reprezintă o autorizație administrativă prealabilă, neputând da naștere astfel la abuzuri administrative. Pentru aceleași argumente, acest text nu contravine nici prevederilor art. E și H din Carta socială europeană revizuită, partea a V-a. În ceea ce privește „discriminarea legislativă“ a membrilor cooperatori în raport cu alte „categorii de lucrători din cadrul agenților economici constituiți în baza Legii nr. 31/1990 sau a altor legi“, Curtea reține că aceasta nu are nici o legătură cu principiul nediscriminării consacrat de art. 4 alin. (2) din Constituție, care determină criteriile nediscriminării, și anume: rasa, naționalitatea, originea, etnia, limba, religia, sexul, opinia, apartenența politică, averea sau originea socială.

d) Art. 98 alin. (2) din lege stabilește că asociațiile/uniunile pot înființa societăți comerciale în conformitate cu prevederile Legii nr. 31/1990, și care pot participa la societățile cooperative de gradul II, iar dividendele obținute de asociații/uniuni din activitățile societăților, dacă nu se reinvestesc în acestea, se folosesc în mod obligatoriu ca resurse pentru realizarea scopului și obiectivelor asociației/uniunii, ceea ce este socotit ca fiind contrar prevederilor constituționale ale art. 40 alin. (1), art. 44 alin. (2) și ale art. 135 alin. (2) lit. a). În opinia

autorilor sesizării, contrarietatea constă în aceea că asociațiile și uniunile constituite prin liberă asociere „sunt obligate, prin înfrângerea voinței lor, să dirijeze o parte din fondurile proprii în afara reglementărilor cooperatiste, în alte sisteme economice cu care nu au de-a face, respectiv pentru constituirea de societăți comerciale în condițiile unei alte reglementări care nu este specifică organizării cooperatiste“.

În legătură cu aceste susțineri, Curtea observă că înființarea de societăți comerciale de către asociații sau uniuni este prevăzută prin textul de lege criticat ca o posibilitate, iar nu ca o obligație, o dispoziție asemănătoare fiind cuprinsă și în Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații.

Așadar, Curtea nu poate reține încălcarea prevederilor constituționale ale art. 40 alin. (1), referitoare la dreptul cetățenilor de a se asocia liber în partide politice, în sindicate, în patronate și în alte forme de asociere, ale art. 44 alin. (2) privind garantarea și ocrotirea în mod egal prin lege a proprietății private, indiferent de proprietar, și ale art. 135 alin. (2) lit. a), care dispun în legătură cu obligația statului de a asigura crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție.

Ar fi ilegal ca astfel de venituri să fie investite în alte structuri economice și nu pentru consolidarea economică a celor care le-au constituit, dând astfel expresie dreptului la asociere și dreptului de proprietate privată, contribuind în acest fel, așa cum rezultă din art. 135 alin. (2) din Constituție, la crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții membrilor lor.

e) Art. 106 alin. (4) din lege, care prevede că *„Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie reprezintă autoritatea competentă care asigură respectarea prevederilor prezentei legi“*, încalcă, în opinia autorilor sesizării, aceleași dispoziții din Constituție invocate și în legătură cu neconstituționalitatea art. 98 alin. (2) din lege și cu aceeași motivare. Așa fiind, rezultă că art. 40 alin. (1), art. 44 alin. (2) și art. 135 alin. (2) lit. a) din Constituție nu au relevanță față de conținutul textului de lege criticat.

Prin urmare, este de observat că, așa cum rezultă din Hotărârea Guvernului nr. 753/2003 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie, modificată și completată prin Hotărârea Guvernului nr. 2.007/2004, înființarea acestei agenții are drept scop realizarea unui program de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, precum și a celui cooperatist, iar dispoziția criticată, care stabilește că agenția este autoritatea competentă să asigure respectarea prevederilor prezentei legi, nu contravine textelor din Constituție invocate ca fiind încălcate.

f) În opinia autorilor sesizării, art. 110 alin. (1) din lege, referitor la constituirea Consiliului consultativ al cooperatiei, ca organism fără personalitate juridică, pe lângă Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie, format din reprezentanți desemnați de toate uniunile naționale existente, creează o discriminare a organizațiilor cooperatiste față de celelalte categorii de agenți economici și contravine dispozițiilor art. 135 alin. (2) lit. a) din

Constituție, potrivit căreia statul se obligă să asigure libertatea comerțului și protecția concurenței loiale.

Examinând această susținere, Curtea reține că art. 110 alin. (1) din lege dispune cu privire la constituirea Consiliului consultativ al cooperăției, ca organism cu rol consultativ și fără personalitate juridică, format din reprezentanți ai uniunilor naționale și care potrivit alin. (2) al art. 110 reprezintă și susține politica Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperăție privind sprijinirea și dezvoltarea sistemului cooperatist din România, preia și transmite agenției toate deciziile luate în conformitate cu prevederile legii. Principalele atribuții ale Consiliului consultativ, astfel cum sunt stabilite la alin. (3) al aceluiași articol, sunt chiar în sensul sprijinirii și dezvoltării sistemului cooperatist și al aplicării politicii statului în acest domeniu, ceea ce nu contravine prevederilor art. 135 alin. (2) lit. a) din Constituție, astfel că nici această critică nu poate fi reținută.

Pe de altă parte, din examinarea susținerilor autorilor sesizării reiese că aceștia neagă competența legiuitorului, recunoscută chiar de textul constituțional invocat ca fiind încălcat, de a stabili condițiile de exercitare a drepturilor în acord cu interesul general, precum și faptul că reprezentantul Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperăție în Consiliul consultativ are vot consultativ, iar agenția, ca organ specializat al administrației publice centrale, îndeplinește, în principal, atribuții pentru gestionarea ajutorului pe care statul îl acordă sectorului cooperatist al economiei în considerarea dispozițiilor constituționale ale art. 135.

g) Prevederile art. 117 alin. (6) din lege, referitoare la dizolvarea de drept a organizațiilor cooperatiste existente la data intrării în vigoare a legii, în cazul în care acestea nu și-au înregistrat la oficiul registrului comerțului, în termen de 9 luni, modificările statutelor în conformitate cu dispozițiile legii, sunt considerate de către autorii sesizării ca fiind neconstituționale prin raportare la art. 15 alin. (2) din Constituție, care consacră principiul neretroactivității legii.

Această critică nu poate fi primită, deoarece, în mod firesc, dispozițiile prezentei legi se aplică pentru viitor, ceea ce presupune reorganizarea atât a cooperativelor, cât și a întregului sistem al cooperăției, cu respectarea noilor reglementări și a dispozițiilor tranzitorii ale legii. În temeiul art. 78 din Constituție, Legea privind organizarea și funcționarea cooperăției se aplică de la data intrării ei în vigoare, așa încât nu este posibilă menținerea formelor anterioare de organizare a societăților cooperative, în temeiul legilor care au fost abrogate prin noua reglementare, decât pe perioada aplicării dispozițiilor tranzitorii. Instituirea de către legiuitor a unei dispoziții tranzitorii nu poate fi considerată ca având un caracter retroactiv.

Dispozițiile art. 117 alin. (6), care stabilesc dizolvarea de drept a organizațiilor cooperatiste existente la data intrării în vigoare a prezentei legi, în cazul în care acestea nu și-au înregistrat la oficiul registrului comerțului, în termen de 9 luni, modificările statutelor în conformitate cu

prevederile sale, nu retroactivează, ci dau expresie principiului aplicării legii noi situațiilor juridice în curs.

h) În legătură cu art. 119 alin. (1) din lege, care interzice federalele teritoriale ale cooperativelor de consum, asociațiilor teritoriale ale organizațiilor cooperăției meșteșugărești, Uniunii Naționale a Cooperativelor de Consum și Asociației Naționale a Cooperăției Meșteșugărești să înstrăineze, cu orice titlu, clădirile sau terenurile aflate în patrimoniul lor până la data îndeplinirii procedurilor de modificare a statutelor lor în acord cu noile prevederi legale, se susține că este neconstituțional prin aceea că instituie o indisponibilizare a bunurilor din patrimoniul organizațiilor cooperative ce sunt scoase în mod forțat din circuitul civil general pentru o perioadă determinată. Se consideră că se încalcă astfel dreptul de dispoziție al proprietarului pe o perioadă determinată, textul fiind în contradicție cu art. 44 și art. 136 alin. (5) din Constituție.

Din examinarea prevederilor de lege criticate prin raportare la textele constituționale menționate, rezultă că, dimpotrivă, art. 119 alin. (1) stabilește conținutul și limitele dreptului de proprietate privată a cooperativelor din sistemul cooperatist pentru perioada reorganizării, fără ca aceasta să contravină art. 44 și art. 136 alin. (5) din Constituție.

Măsura indisponibilizării legale, instituită temporar cu privire la anumite bunuri aflate în patrimoniul cooperativelor și al asociațiilor acestora, pentru perioada de până la reorganizare, este o măsură de protecție și nu este de natură să îngreudească dreptul de proprietate, ale cărui conținut și limite, așa cum prevede Constituția, se stabilesc prin lege.

i) Cu privire la dispozițiile art. 121 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (10) din lege, care reglementează obligativitatea reorganizării Asociației Naționale a Cooperăției Meșteșugărești — UCECOM — și a Uniunii Naționale a Cooperativelor de Consum — CENTROCOOP — în termen de cel mult 18 luni de la intrarea în vigoare a legii, se susține că acestea încalcă prevederile art. 40 alin. (1), art. 44 alin. (2) teza întâi și ale art. 135 alin. (2) lit. a), b) și g) din Constituție.

Această critică de neconstituționalitate nu poate fi înșușită, deoarece dispozițiile legii ce fac obiectul controlului de constituționalitate sunt de natură să asigure atât funcționarea noului sistem de organizare și funcționare a cooperăției, cât și garantarea corespunzătoare a dreptului de proprietate al tuturor cooperativelor și a intereselor lor generale, prin procedura instituită.

De altfel, criticile de neconstituționalitate ce vizează art. 117 alin. (6), art. 119 alin. (1) și art. 121 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (10) fac parte din dispozițiile tranzitorii de imediată aplicabilitate, astfel că nu pot fi considerate ca având caracter retroactiv și deci nu încalcă principiul constituțional al neretroactivității legii. Aplicarea acestor trei reglementări se justifică în temeiul principiului aplicării legii noi situațiilor juridice aflate în curs de desfășurare.

În legătură cu celelalte aspecte invocate de autorii sesizării privind încălcarea unor dispoziții din actele internaționale menționate, Curtea constată că acele dispoziții nu au incidență în cauză.

În sfârșit, Curtea nu poate reține nici criticile referitoare la ansamblul Legii privind organizarea și funcționarea cooperăției, întrucât acestea reprezintă considerente ce nu intră în sfera controlului de constituționalitate, care, conform art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, presupune raportarea prevederilor din legi, tratate internaționale, regulamentele Parlamentului și ordonanțele Guvernului la dispozițiile și principiile Constituției. Or, în esență, potrivit susținerilor autorilor sesizării, legea ce face obiectul controlului de constituționalitate încalcă prin dispozițiile sale tradiția și specificul cooperăției meșteșugărești, rupe unitatea de concepție și de organizare a cooperăției și contravine intereselor membrilor cooperatori.

De altfel, este de semnalat faptul că, examinând ansamblul dispozițiilor Legii privind organizarea și funcționarea cooperăției, sub aspectul criticilor formulate, Curtea a constatat că unele dintre prevederile acesteia

sunt discutabile sub aspect tehnico-juridic redacțional sau sunt incomplete, precum și existența anumitor necorelări între texte, ceea ce ar putea da naștere la dificultăți în procesul de aplicare a legii. Potrivit competenței sale, astfel cum este stabilit prin art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, „Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului.” O intervenție a Curții în procesul de control constituțional ar echivala cu o intervenție în activitatea de legiferare, ceea ce ar contraveni prevederilor art. 61 din Constituție, potrivit cărora Parlamentul este „unica autoritate legiuitoare a țării.” Așa fiind, Curtea a statuat în mai multe rânduri că orice demers al său, dincolo de limitele sesizării, ar avea drept consecință ignorarea prevederilor constituționale și ale legii sale organice privind imposibilitatea sesizării din oficiu.

Având în vedere considerentele expuse în prezenta decizie, dispozițiile art. 6 lit. n), art. 36 alin. (4), art. 91 alin. (2) lit. d), art. 98 alin. (2), art. 106 alin. (4), art. 110 alin. (1), art. 117 alin. (6), art. 119 alin. (1) și ale art. 121 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (10) din Legea privind organizarea și funcționarea cooperăției, în special, precum și legea în ansamblul său, sub aspectele criticate, dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituție, precum și prevederile art. 11 alin. (1) lit. A.a) și ale art. 15 și 18 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

D E C I D E:

Constată că dispozițiile art. 6 lit. n), art. 36 alin. (4), art. 91 alin. (2) lit. d), art. 98 alin. (2), art. 106 alin. (4), art. 110 alin. (1), art. 117 alin. (6), art. 119 alin. (1) și art. 121 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (10) din Legea privind organizarea și funcționarea cooperăției, în special, precum și legea, în ansamblul său, sub aspectele criticate, sunt constituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterea a avut loc în ședința din data de 19 ianuarie 2005 și la aceasta au participat: Ion Predescu, președinte, Aspazia Cojocar, Constantin Doldur, Acsinte Gaspar, Kozsokár Gábor, Petre Ninosu și Șerban Viorel Stănoiu, judecători.

PREȘEDINTE,
ION PREDESCU

Magistrat-asistent șef,
Gabriela Dragomirescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București,
IBAN: RO75RNCB510100000120001 Banca Comercială Română – S.A. – Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 224.09.71/150, fax 225.00.43, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, tel./fax 410.77.36 și 410.47.23

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”



5 948368 005440